

VAKOK VILÁGA

A VAKOK ÉS GYENGENLÁTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGENEK
FOLYÓIRATA

ELŐFIZETHETŐ A
A MEGYEI SZERVEKNEL
ÉS A VAKOK
ÉS GYENGENLÁTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGENEK
KIADÓHIVATALÁNÁL:
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47.
TELEFON: 210-440

L. Braille

XLVIII. évfolyam
1987 * 11. szám

HENTSCHEL. 1884.

Főtitkári látogatás

*Meglátogatta a szövetséget
Pedro A. Zurita úr, a Vakok
Világszövetségének főtitkára*

A világszövetségben a főtitkári tisztséget — a szervezet megalakulásától haláláig — a svéd Anders Arnör töltötte be. A spanyolországi Zuritát ezt követően kooptálták. Erről mi is értesítést kaptunk. Szeretnénk volna a látogatást ez év nyarán, az Irisz-kupa keretében lebonyolítani; a főtitkár azonban nagyon elfoglalt, az egyeztetés tehát nem volt könnyű. Több levélváltás után 1987. szeptember 26-án, szombaton, az esti órákban érkezett meg Ferihegyre, kísérője, Elena társaságában. A látogatás október másodikán reggel véget ért.

Érkezésük után a Nemzeti Szállóba mentünk, itt elfoglalták szobáikat, ezekkel elégedettek voltak. Az elkészített programot ezután ismertettük. Erről ugyan előzetes tájékozottsága volt már a főtitkárnak, Daru Gerőné kartársnő és dr. Szél Lajos, a központi elnökség tagja korábban Párizsban voltak, ott több alkalommal találkoztak; beszéltek a hazai programról is.

27-én budapesti és szentendrei városnézésen vettek részt a vendégek. Nagy érdeklődést mutattak Kováts Margit keramiái iránt. Nyáriás szeptemberünkben ez bizony esős vasárnap volt, némi kényelmetlenséget okozva.

A hivatalos program 28-án, hétfőn kezdődött. Délelőtt a Magyar Televízió készített felvételt a vendéggel székhá-

zunkban. Lapunk olvasói közül bizonyára többen felfigyeltek erre. A nap további eseményeként tájékoztatást adtunk a magyar szövetség munkájáról, délután öt órakor pedig fogadás következett.

A szövetségről adott tájékoztatás során néhány kérdést a spanyol vakok helyzetéről is feltettünk. Fő foglalkoztatási területük a sorsjegy-, ill. lottóárúsítás. Tagságuk jórészt e területen dolgozik, kb. 12 000 munkavállaló. A spanyol szövetség taglétszáma 28 000. A nálunk oly népszerű telefonalközpont-kezelést ott csupán 300-an, a gyógymasszőri munkát kb. 150-en végzik. A számítógépprogramozás keretében ők is szeretnék munkavállalókat foglalkoztatni. A lottóárúsítás jó megélhetést biztosít. Az átlagkereset a minimumhoz képest négyszeres jövedelmet hoz. A lottó a szövetség fő bevételi forrását is képezi, ebből tartják azt fenn. 4000 mozgássérültet is foglalkoztatnak ebben a munkában.

Délután öt órakor — a meghívott vendégek, a központi elnökség képviselőinek és a szövetség dolgozóinak részvételével — fogadás következett. Ennek kiemelkedő eseménye volt, hogy vendégünket a tiszteletbeli tagok sorába vettük fel. Ezzel mind az Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztálya, mind a szövetség központi elnöksége egyetértett.

A szövetségi üdvözlés után az Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztályának

képviselőjében dr. Kasza Ilona főosztályvezető-helyettes köszöntötte a vendégeket; beszélt a minisztérium néhány fontos, a felügyeletet érintő feladatáról. Fogadásunkat Maddalena Pardo, a Spanyol Nagykövetség munkatársa is megtisztelte. A vendégeket és a fogadás résztvevőit Ő is szívélyesen köszöntötte. Fogadásunkon a vakügyi intézmények vezető képviselői vettek részt.

A főtitkár jólesően nyugtázta, hogy Magyarországon tartózkodhat. Szövetségünk törekvéseit értékesnek tartja, a magyar nyelvűség szűk tere viszont gátja az eredmények közvetítésének. Ezért is fontos volna, hogy nemzetközi tanácskozásokat rendezzünk. Ez utóbbira ittléte során többször is visszatért. A tiszteletbeli tagságot deklaráló okmány átadásáért meleg szavakkal mondott köszönetet. A fogadás közreműködője a Landini-együttes volt. Zurita főtitkár őket is külön köszöntötte és beszélgetett velük.

29-én, kedden délelőtt szabadidőt kaptak. Délután a Vakvezető Kutya képző Iskolát látogatták meg. A spanyol helyzetről e vonatkozásban megtudtuk, hogy a kutya képzést jelenleg szervezik; angol szakemberek 3 éven át oktatják a leendő kiképzőket.

30-án, szerdán a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalatnál tettek látogatást. Jó benyomásait, kedvező véleményét hangoztatva megállapította a főtitkár, hogy ez a vállalat jelentősen bekapcsolódhatna fejlődő országokban létesülő hasonló vállalati beruházásokba.

Köves Gábor igazgató nem is tartja ezt kizártnak, a kiképzést is el tudná képzelni a magyar vállalat keretében. — Délután a szövetség eszperantó csoportjával szerveztünk találkozót. Néhány eszperantistánk mint ismerőssel találkozott vendégünkkel. Itt említem, hogy a főtktár számos nyelven, a latin nyelvcsalád több tagja mellett az orosz is bírja. — Ez a napjuk koncerttel zárult: A Liszt Ferenc Kamarazenekar hangversenyén vettek részt a Zeneakadémia nagytermében.

Október 1-e, csütörtök, az utolsó munkanapja volt a delegációnak. Dél előtt a Vak Gyermek Szent Anna Otthonának munkájával ismerkedtek. Észrevehetően, mint pedagógusra is mély benyomást tettek az otthon lakói. Fehér Anna igazgató a helyiséggondokról is beszélt, szűk az épület az ott elhelyezett gyermekeknek. — Délután a hazai gyógymasszőrképzést ismerte meg a delegáció. Dr. Genty György adjunktus vezetésével az elméleti és gyakorlati oktatók jó áttekintést adtak a képzésről, itt is összegezték a hazai foglalkoztatás lehetőségét.

Az esti órákban arra kértem Zurita urat, mondjon magáról valamit, főleg munkásságáról. Megtudtuk, (bár csak nagyon rövidre akarta fogni a szót), hogy 1948-ban született. Látása gyermekkorában veszett el, középiskolai és egyetemi tanulmányait már vakon végezte. A madridi egyetem hallgatójaként spanyol nyelvészetet tanult. Nyelvtanulásra sok időt fordított. 1964—1975 között

minden nyáron külföldre ment, hogy nyelvi ismereteit fejlessze. Tanulmányainak befejezése után — öt éven át — középiskolában és a gyógypedagógus-képzésben tanított. Az ottani szövetség munkájába már tanárként is bekapcsolódott, ott 22 éve dolgozik. Jelenlegi fő tevékenysége azonban a világszövetséghez köti. Korábban a spanyol elnök mellett nemzetközi tanácsadóként dolgozott, több éven át, majd 1985—1986-ban a szociálpolitikai osztályt vezette.

A beszélgetés végén kifejezte reményét, hogy a világszövetség 1988. évi, madridi

közgyűlésén bizonyára találkozik majd a magyar delegációval is.

Az ezt követő, pénteki napon, október 2-án reggel ismét a repülőtérre mentünk. A búcsúzás előtt megtudtuk még, hogy utazásokkal járó elfoglaltságokban ezután sem lesz hiány: október végén Algériába, november elején Londonba, majd a hónap közepén Honkongba kell utaznia.

Szakmai ismeretközléseit, a kis rögtönzött fogadásokat — szövetségünk nevében — minden kedves vendéglátónak ezúton köszönjük meg.

Dr. Bódi István

A vikingek földjén

A LÁTÁSSÉRÜLTEK I. EURÓPAI IFJÚSÁGI KONFERENCIÁJA NORVÉGLÁBAN 1987. AUGUSZTUS 17—20.

A Látássérültek I. Európai Ifjúsági Konferenciáját a Vakok Európai Szervezetének (EBU) Ifjúsági Bizottsága rendezte meg Hurdalban (Norvégia). Ezen a kiemelkedő eseményen, Csák Valériával, a VGYOSZ munkatársával volt szerencsém résztvenni. A konferencia szervezői feltételként megszabták, hogy 35. évesnél idősebbek nem lehetnek a küldöttek. A konferencia megrendezésének költségeit a Norvég Vakok Szövetsége vállalta magára. A fővárostól nem messze lévő Hurdal üdülőközpontban található a Norvég Vakok Szövetségének Rehabilitációs Központja, amely ideális helyszín az ilyen nemzetközi találkozók megrendezésére.

Cikkemben szeretném röviden bemutatni Norvégiát, s

megismertetni Önökkel az EBU célkitűzéseit, valamint részletesen beszámolnék a konferencia programjáról.

Norvégia területe 324 219 négyzetkilométer. Lakossága 4,4 millió. Fejlett ipari-agrár ország. A jelenlegi Norvégia területén a IX. században kis viking királyságok álltak, s ezeket 872-ben a bizánci császárnő viking testőre egyesítette egységes norvég állammá. A norvégok a vikingek leszármazottainak tekintik magukat. A norvég hajósok már a X. században ismertek voltak, s elfoglalták Izland és Grönland szigetét is. 1319-től a svédekkel kerültek perszonálunióba (két országnak közös az uralkodója), majd közel ötven év múlva Dániával. A dán uralom több, mint 400 évig tartott,

amit ismét a Svédországgal való perszonálunió követett, s tartott egészen 1905-ig. Az 1905. június 7-i népszavazás eredményeként lett Norvégia szuverén királyság, s ma is ez az államformája. Azóta Norvégia gyorsan halad előre a kapitalista fejlődés útján.

Norvégia tengerpartját mindenütt kisebb-nagyobb, többnyire kopár szigetek kísérik. A part mentén végighúzódo Skandináv hegységbe pedig ágas-bogas, meredek falú és kék vízü fjordok ékelődnek, amelyekbe számtalan patak dübörögve ontja fehéren tajtékzó vizét. A déli országrész hegyes-dombos vidék, de az ország felszíne túlnyomórészt kopár, helyenként gleccserekkel borított fennsíkokról áll, amelyeket keskeny és mély völgyek választanak el egymástól. Az éghajlat a Golf áramlat hatása alatt áll. Évi középhőmérséklete délen plusz 5—6 Celsius fok, északon plusz 2 Celsius fok.

Norvégia ásványkincsekben meglehetősen szegény ország. Az ipar vezető ága a vízienergia alapuló vas- és színesfémkohászat. Gyáripára a modern ipari termelés szinte valamennyi ágazatát felöleli.

A mezőgazdaság vezető ága az állattenyésztés. Ezen belül rénszarvast és prémes állatokat is tenyésztenek. Az erdőkben főleg tűlevelű fákat termelnek ki a cellulóz és papír- ipar számára. Jelentős a halászat és a sarki vízeken a bálnavadászat.

Fejlett a vasúti, közúti hálózata. Nagyon jelentős a hajózás is, hiszen Norvégia „a tenger

fuvarosa”. Az alapfokú oktatás Norvégiában 7—14 éves korig kötelező és ingyenes. Jelentős a hazai és a külföldi felsőfokú oktatási intézményekben végzetek száma.

Norvégia fővárosa Oslo, melynek lakossága körülbelül 1 millió fő. A várost 1050-ben alapították, de csak a XIV. században lett az ország fővárosa. Azonban a legrégebbi főváros Skandináviában. A város az Oslo-fjord végénél található. A Skandináv félsziget formáját oroszlánhoz szokták hasonlítani. Ha magunk elé képzeljük Európa térképét, s rajta ezt a bizonyos „oroszlánt”, akkor láthatjuk, hogy Oslo városa az oroszlán nyitott szájában található.

Ez a vidék volt a mai Norvégia bölcsője. Oslótól körülbelül 100 km-re, észak-keletre található Hurdal, a konferencia színhelye. Itt a Rehabilitációs Központ fenyőerdők közepén egy hatalmas tó partján helyezkedik el.

Augusztus 17-én, koppenhágai átszállással, négyórás repülőút után érkezünk meg Oslóba. A szervezők előzetesen minden résztvevőnek megküldték a konferencia jelvényét, ami arra szolgált, hogy érkezésünkön könnyebben felismerjenek bennünket. Egy kis mikrobuszal érkezünk meg Hurdalba, egyórás utazás után. Szeretettel köszöntöttek mindenkit, s azonnal megkaptuk a konferencia részletes programját, s minden tájékoztatást az elszállásolással kapcsolatosan. A programot a hivatalos nyelvek — angol, német, francia nyelven, vagy a skandináv

nyelvek valamelyikén — kérhettük, sík- vagy pontírásban. Szobáink kényelmes kétágyas, zuhanyzós lakhelyek voltak. Amint azt bevezetőmben említettem a konferenciát az EBU Ifjúsági Bizottsága rendezte meg. Most az EBU-ról és célkitűzéseiről szólnék néhány szót. Ezt a nemzetközi szervezetet szintén itt, Hurdalban alapították meg, 1984. augusztusában. Nem sokkal ezután alakult meg a Vakok Világszervezete (WBU), s ennek lett az EBU a területi szervezete. Az EBU-nak jelenleg 24 európai ország a tagja, köztük hazánk is.

Az EBU célkitűzései a látásérültek életének javítását szolgálják, valamint a vak és gyengénlátó emberek társadalmi egyenlőségére és a társadalomban való teljes részvételére törekszenek. Az EBU olyan európai fórumot szeretne biztosítani, mely a vakság és látásfogyatékoság terén az ismeretek és a tapasztalatok cseréjét teszi lehetővé. Ugyanakkor törekszik a vakság és látásfogyatékoság megelőzésére; a különféle, meghatározott feladatok ellátására bizottságokat hozott létre. Egyik, legfrissebben alakult, bizottsága az Ifjúsági Bizottság, mely feladatul kapta a Látásérültek I. Európai Ifjúsági Konferenciájának megtartását. E bizottság vezetője a Norvég Vakok Szövetsége Gyermekek- és Ifjúsági Osztályának a vezetője, Tor Kristian Eriksen lett.

A konferencián az alábbi országok küldöttei vettek részt: Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Finnország, Franciaország, Görögország,

Izland, Lengyelország, Magyarország, Hollandia, Nagy-Britannia, NDK, NSZK, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország, Spanyolország.

A résztvevők többsége már az első nap megérkezett. Az izletes vacsora elfogyasztása után nyugovóra térünk, hogy másnap friss erővel vehessünk részt a konferencia programjain.

Augusztus 18., Kedd:

Dél előtt került sor az ünnepélyes megnyitóra. A műszakilag kitűnően felszerelt konferenciateremben foglaltunk helyet, ahol minden feltétele megvolt annak, hogy mindenki az általa beszélt hivatalos nyelvek egyikén hallgathassa az előadásokat.

A konferenciát Arne Husveg úr, a Norvég Vakok Szövetségének főtitkára, — ez év júniusától az EBU elnöke is, — nyitotta meg. Beszédében hangsúlyozta a konferencia fontosságát, mivel az ifjúság jelenti a világon mindenütt a jövőt, így a vakügy célkitűzéseinek megvalósításában is. Elmondta, hogy a nemzeti vakügyi szervezeteknek, ugyanígy az EBU-nak is nagyobb arányban kell bevonniuk az ifjúságot ezen intézmények életébe.

Jó munkát kívánt a konferencia résztvevőinek, s reményét fejezte ki, hogy ez a nemzetközi találkozó is hozzá fog járulni a látássérült ifjúság különböző szintereken való jövőbeni együttműködéséhez. Ezután Eriksen úr vette át a szót. Javaslatot tett a konferencia levezető elnökének és a vitacsoportok vezetőinek személyére. A jelölteket megszavazták. A

résztvevőket — a megjelölt hivatalos nyelvismerete szerint — úgynevezett vitacsoportokba sorolták. Mi az egyik angol nyelvű csoportba kerültünk, ahol még öt országból voltak jelen. Az előadások meghallgatása után pedig, megadott szempontok szerint, a vitacsoportokban megbeszéltük a témákat. Majd az egyes vitacsoportok vezetői a konferenciateremben összegzést adtak a megbeszélések eredményéről. Így alkalmunk volt közelebről is megismerkedni a résztvevő országok látássérült fiataljainak gondolataival, örömeivel.

Ezen a délelőttön még két igen érdekes előadásra került sor. Az egyiket a nyugat-német, a másikat a dán küldött tartotta. Mindkettő a vak és gyengénlátó fiatalok oktatásával, képzésével foglalkozott.

Az előadások az integrált és a szeparált oktatási rendszer előnyeit és hátrányait vetették fel.

Az egyértelműen kiderült, hogy a skandináv és a nyugat-európai országok az integrált oktatási szisztéma hívei, s az is bizonyos, hogy ez jelenti a jövőt a vak és a gyengénlátó gyerekek oktatásában. Mit is takar e fogalom?

Azt, hogy a vak és a gyengénlátó gyerekeket nem szeparáltan, külön az ő részükre létesítet iskolákban oktatják és nevelik, hanem együtt a normál iskolákban tanuló látó gyerekekkel.

Speciális iskolák nekik is vannak, de itt csak a közlekedést, a tájékozódást és a Braille írást-olvasást tanítják. Speciális iskolákat csak a halmo-

zottan fogyatékos gyerekek számára hoznak létre. Ennek az oktatási rendszernek a legnagyobb előnye a szeparálttal szemben, hogy a vak és gyengénlátó gyerekek már kicsi koruktól fogva tanulják a társadalmi beilleszkedést a látó normák szerint. Így, felnövekedve, kevesebb problémával találják szemben magukat. Könnyebb társadalmi egyenlőségüket elfogadtatni, s a társadalomban is egészségesebb szemlélet alakul ki a látássérült emberekről.

A vitacsoportokban folytatott beszélgetések, majd azok összegzései is megerősítették a két előadásból hallottakat.

Említést érdemel az az érdekes jelenség, ami az integrált oktatásban részesülők körében figyelhető meg. Amíg a szeparált oktatási rendszerben tanuló gyerekek számára a látó gyerekekkel és közösségekkel való kapcsolat megtalálása okoz gondot, addig a másik oktatási rendszerben nevelkedők számára a vak és a látássérült társak megkeresése a feladat. Sok-sok érv és ellenérv hangzott el egyik és másik oktatási rendszer mellett, de a végkövetkeztetés azért az volt, hogy az integráció lehet a jövő útja.

A délután során két rövid előadással folytatódott a fenti téma, mivel a finn és a magyar előadás is a vak és a gyengénlátó fiatalok oktatási rendszerével foglalkozott.

Mi, az előadásunkban igyekeztünk átfogó képet adni a hazai helyzetről. Szóltunk az utóbbi évek azon próbálkozásairól, melyek az integráció irányába mutatnak. Beszél-

tünk a még bőven megoldásra váró feladatokról, a társadalmi szemlélet korlátairól, a jelenlegi gazdasági nehézségekről. A hallgatóság közelebbről is megismerhette a magyar látássérülteknél alkalmazott oktatási rendszer eredményeit és gondjait.

Előadásunkban hangot adtunk azon véleményünknek is, hogy az oktatási szisztémától függetlenül a vak és a gyengénlátó gyerekek oktatását csak felelősséggel, jó szakemberekkel, s ami igen fontos: csak békében lehet végezni.

Az előadások közötti kis szünetekben alkalmunk volt a kötetlen beszélgetésekre, véleménycserékre, sétára a tó partján. Egy ilyen alkalommal találkoztunk Husveg úrral, aki vezető kutyájával sétált. Megtudtuk, hogy a norvég vakok körében igen népszerűek a vakvezető kutyák.

Kedd este meglehetősen fáradtan kerültünk ágyba.

Augusztus 19. szerda:

Ezen a délelőttön egy lengyel és egy norvég előadást hallgattunk meg. Mindkettő a látássérült fiatalok foglalkoztatási gondjait elemezte.

Úgyesen válogatták össze a két előadást, mivel így egy kelet- és egy észak-európai ország került összehasonlításra. Ám a problémák gyökerei azonosak. Kétségtelenné vált az is, hogy a számítástechnika a jövőben nagy szerephez jut a látássérültek foglalkoztatásában.

Ezután még a különféle együttműködési lehetőségekről esett szó. Hallhattunk a skandináv országok fiataljai között már meglévő hasznos együtt-

működési formákról, mint például csere utazások, közös programok, üdülések szervezése. Majd Eriksen úr arról beszélt, hogy az EBU Ifjúsági Bizottságán belül miként lehetne a látássérült fiatalok együttműködését erősíteni.

Ugyanerről a témáról szolt az EBU Tanácsának egyik tagja, Duncan Watson úr (Nagy-Britannia).

Mindketten hangsúlyozták: feltétlenül szükséges, hogy a nemzeti vakügyi szervezeteken belül ifjúsági bizottságok alakuljanak, melyek rendszeresen tájékoztatnák az EBU Ifjúsági Bizottságát, s azon keresztül az egyes tagországok ifjúsági bizottságait. Így rendszeressé válna az információk cseréje, s mód nyílna a közös vállalkozásokra.

Fontosnak ítélték a látássérült ifjúság rendszeres találkozóit. Ezeknek különféle formái is elképzelhetők. Így a csereutazások, a csereüdülések, nemzetközi találkozók. Még az sem lehetetlen, hogy az egyik ország látássérült fiatalja egy másik európai országban vállaljon munkát.

Ezeket az elképzeléseket mind az EBU Tanácsa, mind az Ifjúsági Bizottság igyekszik támogatni.

A látássérült ifjúság európai-szintű jövőbeni együttműködésével kapcsolatosan feltétlenül szólnom kell a nyelvtudás fontosságáról. Magyarországnak, lévén kis ország igen nagy hangsúlyt kell fektetnie a nyelvek oktatására. Semmiféle szintéren nem tudunk „kilépni a világba” nyelvek ismerete nélkül. Sajnos, e téren a ma-

gyar valóság nem túl fényes. Kevés az idegen nyelvet beszélők száma. Ugyanez a jelenség természetesen a látássérült fiatalok körében is megfigyelhető. Pedig a nemzetközi kapcsolatok ápolásához, a csereutazásokhoz, üdülésekhez, levelezésekhez és barátságok kialakításához az idegen nyelvek tudása nélkülözhetetlen.

Ezen a napon este 6 órakor zárult a konferencia, azzal a lényegi határozattal, hogy minden harmadik évben sor kerül ilyen ifjúsági konferencia megrendezésére.

Husveg úr záróbeszédében eredményesnek és hasznosnak ítélte a konferenciát, s ha a problémákat nem is tudtuk megoldani, de azzal, hogy beszéltünk róla, s elemeztük őket egy lépéssel közelebb kerülünk a kibontakozáshoz.

A konferencia záróakkordja az esti bankett volt, ahol nagy örömünkre és meglepetésünkre, egri bikavérrel koccinthatunk a látássérült ifjúság jövőbeni sikeres együttműködésére.

Augusztus 20. csütörtök:

Délelőtt került sor az elutazásra. Sokan már jó ismerősökként szálltunk fel az autóbuszra, s a pályaudvarra és a repülőtérre menet, még az utolsó percekben is címek és nevek cseréltek gazdát, hogy a személyes barátságokon keresztül is többet tudhassunk meg egymás életéről, munkájáról.

Bízom benne, hogy három év múlva egy másik sorstárs is hasonlóan szép élményekről, s érdekes előadásokról számolhat be Önöknek e lap hasábjain.

Bartha Zsuzsanna

Tudósítás

**A VGYOSZ KÖZPONTI ELNÖKSÉGÉNEK
1987. SZEPTEMBER 24-I ÜLÉSÉRŐL**

Jelen voltak: dr. Jáksó László elnök; Barna Zoltán és Csengeri József, alelnökök; dr. Bódi István, főtitkár; Erhárt Józsefné dr. Molnár Katalin, Gerdelics Ferenc, dr. Hóhl József, Kiss-Sándor, Lak István, Nagy Ernő, Pinviczki György, dr. Szabó Károly és dr. Szél Lajos elnökségi tagok, dr. Molnár Antal, elnökségi póttag; Daru Gerőné, hivatalvezető-helyettes; Nyúl Győző, szb-titkár; Pálffy Lászlóné, az MSZMP alapszervezetének titkára, valamint az I. napirendi pont tárgyalásánál Tóth Mária, a Braille Könyvtár vezetője és a III. napirendi pont tárgyalásánál Kovácsné Tóth Julianna, főkönyvelő.

Dr. Jáksó László elnöki megnyitója után a tanácskozás I. napirendi pontjának keretében Tóth Mária beszámolóját hallgatta meg a testület. Egyebek között elmondta, hogy a könyvtár részére dolgozó hét másoló az év folyamán 18 művet, összesen 181 kötetet másolt le. Sajnálatos, hogy a legutóbbi kapott másolópapír minősége rendkívül rossz; örvendetes viszont, hogy 1987-ben a másolási díjakat 10%-kal emelték. 1987-ben 47 művet, összesen 529 kötetet költettek be. A könyveket látók számára is olvasható címlappal látják el, ez lényegesen megkönnyíti az anyag kezelését. Az olvasók pont- és síkírású katalógus segítségével választhatják ki az érdeklődésüknek megfelelő

műveket. A könyvtár olvasóinak száma jelenleg 655. 1987-ben Budapesten 927 olvasó kölcsönzött 2867 kötetet. Elszállítottak 912 könyvcsomagot 1839 kötetben. Az állomány gyarapodása nagy gondot jelent a helyszűke miatt. Szükségmegoldás lehet, hogy a legfelső polc felett még egy szintet elhelyezzenek, ez kb. két évre megoldaná a helyproblémát. A könyvtár dolgozói bonyolították le 1986-ban a Braille írás-olvasásversenyt, valamint 1987-ben az Áprili Lajos emlékére rendezett szavalóversenyt. Nagy sikere volt az 1986-ban elindított „Játszszál velünk” sorozatnak a Vakok Világában. Még 1985-ben elkezdték a „Ki, kicsoda?” c. kiadványhoz az adatgyűjtést, melyben mintegy 300 kiemelkedő vak személy adatait kívánják feldolgozni. A nagy munka 70%-át tudták eddig elvégezni; az anyag végleges összeállítására azonban csak 1988-ban kerülhet sor. A könyvtár állománya jelenleg 1455 mű, 11 702 kötetben.

A referátumhoz sokan szoltak hozzá, a polcrendszer megvalósítására, a papír minőségének javítására újabb könyvmásolóknak személyére tettek javaslatot. Végül a testület a beszámolókat egyhangúlag elfogadta.

A tárgysorozat II. pontjában a jelenlévők a Központi Elnökség 1987. II. negyedévi határozatait vizsgálták meg. Ezeknek

szellemében számos komoly intézkedés segítette a magyar vakügy előrelépését: így egyebek között értekezlet foglalkozott a látássérült nappali tagozatos tanulók tananyagának előkészítésével; a szövetség stúdiója 200 órában vesz fel tananyagot a középiskolások számára, a művek kiválasztását tanárokból álló szakbizottság végzi; az egyetemisták és főiskolások, valamint a középiskolások tanulmányi hozzájárulását ezen túl évi két összegben utalják ki 4+6 hónapos bontásban az iskolalátogatási igazolás benyújtása alapján; a Finta István tanár által szerkesztett Braille rövidírást a Vakok Általános Iskolájában és Diákotthonában már 3 éve oktatják sikerrel. Még ebben az évben szakemberek bevonásával értekezletet kívánnak összehívni a szövetségben az írásmód széleskörű bevezetése, elterjesztése érdekében; a Vakok Világa cikkírói honoráriumait sikerült felemelni, ezzel a szerzők érdeklődését újra felkeltve folyóiratunk iránt, mely végső soron lapunk színvonalának újabb emelkedésének lehet záloga. A fentiek alapján a II. negyedévet sikernek ítélte a testület.

A III. napirendi pontban a szövetség ellenőrző bizottságának vezetőjét dr. Molnár Antalt hallgatta meg a testület, aki többek között elmondta, hogy az intézmény gazdálkodásának és boglárlellel üdü-lőnk műszaki állapotának vizsgálatára kaptak megbízást. Teljeskörű gazdasági vizsgálatra nem volt szükség, mert velük egy időben az Egészségügyi

Minisztérium is szakmai, gazdasági vizsgálatot végzett a szövetségben. A gazdasági vizsgálatról és az üdülőben szerzett tapasztalatokról írásos jelentést készítettek. A hozzászólások során dr. Bódi István elmondta, hogy a gazdálkodásról szóló jelentés erősen kifogásolta az egyes tételekben jelentkező lényeges túllépést; különösen a külföldi utazási költségek haladták meg az előirányzatot. Elmondta még, hogy 1984-ben és 85-ben a megbízási díjakat az 1982-es szintre tervezték. 1986-ban és 87-ben lehetőség nyílt ezeknek a díjaknak a felemelésére. Sokszor adódik olyan feladat év közben, melyet megbízási szerződéssel tudnak megoldani. Vita után a jelenlévők arra az álláspontra jutottak, hogy a jövőben csak 30%-os érték felett kell kikérni a vezető testület hozzájárulását. Kovácsné Tóth Julianna szakértői hozzászólásában elmondta, hogy az előirányzatok közötti átcsoportosítást a rendelet lehetővé teszi, erre szükség is van, ezt néhány gyakorlati példával is illusztrálta. Dr. Szabó Károly hozzászólásában sikra szállt amellet, hogy biztosítsanak a gazdálkodásban szabadabb mozgást a főtitkárnak és a főkönyvelőnek. Széleskörű vita után a testület úgy határozott, hogy a pénzügyi beszámolóban nagyobb átcsoportosításokat a jövőben szükséges részletesen indokolni!

Az üdülő műszaki állapotának vizsgálata 1987. május 5-én lezárult. A bizottság úgy döntött, hogy egy közvetlen megoldásra, ill. gyors javítás-

ra és egy hosszabb távú intézkedésre tesz javaslatot. A jelenlévők úgy határoztak, hogy a téma tárgyalását a legközelebbi tanácskozáson folytatják.

A bejelentések során dr. Bódi István elmondta, hogy Pedro Zurita, a Vakok Világszövetségének főtitkára 1987. szeptember 26-án — szövetségünk meghívására — hazánkba érkezik.

(A látogatás időközben lezajlott, a találkozó fontosabb mozzanatairól dr. Bódi István jelen számunkban cikkben számol be.) Pedro Zurita urat a VGYOSZ Központi Elnöksége teljes egyetértésben szövetségünk tiszteletbeli tagjává választotta.

Sejk Abdullah Alganimnak, a Vakok Világszövetsége elnökének újraválasztását a magyar szövetség támogatja, amennyiben a világszövetség alapszabályának módosítása értelmében a tisztség több cikluson keresztül is betölthető.

A budapesti Vakok Általános Iskolájában és diákothónában szeptember 15-én megalkult az iskolatanács, melyben szövetségünket dr. Bódi István képviseli.

Dr. Orliczki János, a Vakvezető Kutyaival Közlekedők Baráti Körének elnöke jogtanácsosi vizsgáinak letételéig — mintegy 6 hónapig — tisztségét betölteni nem tudja, így erre az időre helyettesítéséről kell gondoskodni.

Néhány helyi jelentőségű kérdés megtárgyalása után az ülést dr. Jáksó László elnök rekesztette be.

*Gerdéics Ferenc
Barna Zoltán*

Megyei szervezetek életéből

KIRÁNDULÁS A TATRÁBA

A vakok és gyengénlátók Heves Megyei Szervezete háromnapos kirándulást szervezett Csehszlovákiába és Lengyelországba.

1987. július 20-án indultunk autóbusszal a hosszú útra. A résztvevőkhöz Gyöngyösön csatlakoztak az ottani körzeti csoport kirándulói. Hazánkat elhagyva hegyek és fenyveserdők vonulatai között vezetett utunk, amely mint ezüstszalag mutatkozott előttünk és utánunk. Szinte mindenütt a tájbaillő faházakat láttunk a szép környezetben. A Magas-Tátra, amelyet legtöbbször most láttunk csak először, csodálatos és lenyűgöző volt. Az óriási magas, mézskő csúcsok oldalán a fenyők és más hegyi növények nyúltak bele a felhőkbe, amelyek a csúcsok körül gomolyogtak mint gőz vagy pára látványát keltették. Amint a nap rásütött a Lomnici-csúcsra és a többi hegycsúcsra az ember úgy látta mintha egy gyönyörű festmény lett volna a természetnek ez az alkotása. A festői környezetben lévő Csorba tóhoz is elmentünk, amelynek kerülete 2600 m. Körüljártuk ezt a szép hegyi tavat. Innen lefelé a híres Poprádra érkeztünk. Ezt a környéket nagyon sokan felkeresik a téli sportokat kedvelők közül.

A második napon Krakóba utaztunk. Ez a város a régi Lengyelország királyi székhelye volt. Híresebb épületei a királyi vár a Wawel és a Mária templom. Hosszabb sétát tettünk az igen forgalmas városban.

A harmadik napon ismét a Tátrában jártunk. Rövid időt töltöttünk Poprádon. Innen Rozsnyóra utaztunk, ahol városnézés és vásárlás következett. Ebben az egykori magyar városban ma is sokan beszélnek nyelvünkön.

Nagy élmény marad számunkra e háromnapos kirándulás amely sikeréhez nagyban hozzájárult Hanuszka Józsefnek, megyei szervezetünk titkárnak szervező munkája és idegenvezetőnk kitűnő kalauzolása. Köszönetet mondunk valamennyiük jó munkájáért.

Juhász Mihályné

MÉSZÁROS — EB — BRONZ

(Megjelent a Heves Megyei Hírlap 1987. szeptember 27. számában)

Nemrégiben rendezték meg Moszkvában a vakok és gyengélátók atlétikai Európa-bajnokságát. Az egri Mészáros István a válogatott tagjaként vett részt a rangos viadalon és remekül helyt állt. Az 5000 méteres síkfutásban egy angol és egy szovjet sportoló mögött, harmadikként futott célba, a B 3-as kategóriában, 16:29-es idővel. A maratoni futásban is rajthoz állt, és itt az ötödik helyet sikerült megszereznie, 2:53:27-tel, két perccel marad-

va el a dobogótól. Szereplése az emberi akarat szép példája. *(Szerkesztőségi cikk)*

HONISMERETI KIRÁNDULÁSOK

Szövetségünk Csongrád Megyei Szervezetének északkelet-magyarországi kirándulásáról Rácz Sándor, a makói körzeti csoport Tisza menti és jászági utazásáról Szabó István küldött színes, hangulatos tudósítást szerkesztőségünkbe. Mivel az említett tájegységekről a közelmúltban részletes írás jelent meg lapunkban, ezért most csak a kirándulások azon érintett helyeiről szólnunk részletesebben, amelyekkel az elmúlt időszakban nem foglalkoztunk, a többi meglátogatott települést csak felsoroljuk.

1987. július 18—21. között, immár 16. alkalommal, rendezte meg szövetségünk Csongrád megyei Szervezete a nagy, országjáró honismereti utazást, amely hazánk északkeleti részére vezetett. A HÓDGÉP Makói Gyáregységének autóbusha Makóról indult, majd többek között Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Vésztőn, Berettyóújfalun, Nyírbátoron át érkezett meg Szatmárcsékére, ahol a Turista Szállóban volt a résztvevők kényelmes éjszakai szállása. Útközben megtekintették a Vésztő-Mágori Történelmi Emlékhelyet. Nyírbátorban a református és a minorita templomot és a Báthori Múzeumot keresték fel. Szatmárcsékén Kölcsey Ferenc sírjának megkoszorúzása közben elénekelték a Himnuszot. A faluban a Kölcsey

Művelődési Házban a költő életét, munkásságát idéző emléksobát nézték meg.

Tiszacsécsén a Móricz Zsigmond emlékház tárta a látogatók elé nagy írónk életművét. Az író szobrát az emlékház előtt simogató kezek pásztázták végig. Ezután Tarpára utaztak, ott a temetőben felferesték Bajcsy-Zsilinszky Endre sírját, ahol elénekelték a Szózatot. Ezt követően Márokpapi, Csaroda és Vámosatya községekben a református templomokat és a fából készült haranglábakat csodálták meg. Vásárosnaményban a Beregi Múzeumot nézték meg. Ökörtőfülpös községben kegyelettel álltak meg a borzalmas tűzvész áldozatainak emlékműve előtt. Turistvándiban működés közben szemlélhették meg az ipari műemlék vizimalmot. A közelmúltban felújított tákosi református templomban megcsodálhatták a híres, festett fakazettás mennyezetet. Kisvárdán a hajdani erős vár maradványait tekintették meg. Innen Vajára vezetett az útjuk, ahol a Vay Ádám kastélymúzeumban a Rákóczi szabadságharc emlékét bemutató kiállítást, a parkban az egyre bővülő szoboregyüttest, majd a templom előtt Vay Ádám sírját nézték meg.

Keresztül-kasul járták Szabolcs-Szatmár megyét, a Nyírséget, Szatmárt, Bereget és hogy Szatmárcsékére visszaérjenek egy-egy helységen többször is átutaztak, de ezeken mindig volt új meg új érdekes látnivaló.

Hazafelé, útközben gyönyörködtek a máriapócsi görögkato-likus kegytemplomban. Hajdú-

szoboszlón egyesek a fürdést, mások a Bocskai István Múzeum megtekintését választották programként.

A Nagyfalusi István által vezetett autóbusz több mint 1200 km-t tett meg a négy nap alatt. A kirándulóknak sok, szép élményben volt részük, gazdagodtak, gyarapodtak tudásban, szívet-lelket gyönyörködtető hatásokkal, élményekkel tértek haza. Köszönet illeti mindazokat, akik bármit is tettek a honismereti kirándulás érdekében, de elsősorban Suti Lajost megyei szervezötünk titkárát, dr. Rosiál László idegenvezetőt és Hackelmanné szervezőt.

JÁSZSÁGI UTAZÁS

A Makói Körzeti Csoport tagjai 1987. július 25-én egy napos kiránduláson vettek részt Rácz Sándor tanár vezetésével. A Makói Lenin Tsz autóbuszával utaztak Jászberénybe.

Hódmezővásárhelyen át Mártélyba, a Dél-alföldi festők paradicsomába érkeztek. Az alkotóművészek telepének látványában, valamint a Holt-Tisza-ág által nyújtott festői környezet panorámájában gyönyörködtek. Hogy hogyan is kapta ez a település ezt az érdekes nevet? Nos a régi feljegyzések szerint Mátyás király uralkodása alatt már létezett a település. Egyszer a király a reggeli órákban érkezett e helyre, igen megszomjazva. Jó ivóvíz nem volt itt, de kecskét sokat tartottak. Így hát kecsketejjel kínálták meg az uralkodót. Amikor az föl-

hajtotta a csupor tejet, megtörlölte a száját és csak annyit mondott: „Ez már tély”. Mártélyról Szentesen, Kunszentmártonon át Tiszaföldvárt érintették, ahol a régi vár romos maradványai még ma is megfigyelhetők.

Jászberényben a Jász Múzeum kiállításait nézték meg, köztük az intézmény országos-hírű kincsét a „Lehel kürtjét”. A termekben, tárlókban használati eszközöket, tárgyakat érmeiket, ruhákat, cserépedényeket láthattak. Ezután a múzeumtól néhány km-re lévő állatkertbe mentek, ahol kisebb-nagyobb egzotikus állatokat láttak természetes környezetben.

Az élményekben gazdag útról vidám hangulatban érkeztek haza. A kirándulók a felejthetetlen szép utat a Makói Tsz elnökének köszönhetik, aki az autóbuszt ellenszolgáltatás nélkül bocsátotta rendelkezésükre. Hasonlóan köszönet illeti Rácz Sándor klubvezetőt, aki a látnivalókról bőséges ismertetőt tartott végig az úton.

HÍR DÉLNYUGAT-DUNÁNTÚLRÓL

Zalaegerszeg Városi Tanács VB Egészségügyi Osztálya Illés Imrét, a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Zala Megyei Szervezetének titkárát a vakügy érdekében 30 éven át végzett kiemelkedő tevékenységéért Erdemes Társadalmi Munkás Emlékérem kitüntetésben részesítette. Vasicsek Józsefet, a Zala Megyei Szervezet elnökét ugyancsak Erdemes Társadalmi Munkás kitün-

tetéssel jutalmazták; Szabó Gyula a Zalaegerszegi Körzeti Csoport vezetője pedig munkája elismeréseként a Vöröskereszt Emlékérem kitüntetését kapta. Az elismerő oklevelet szeptember 18-án ünnepi műsor keretében osztották ki.

A Zalai Hírlap szeptember 19. számában így ír:

„Tegnap délután 5 órakor Zalaegerszegen az MMIK színháztermében — a rokkantak nemzetközi napja alkalmából — ünnepi műsort rendezett a megyei tanács egészségügyi osztálya. A vendégeket dr. Arany János, városi főorvos köszöntötte, majd kitüntetésüket, jutalmakat adtak át a rokkantak különféle érdekvédelmi szervezeteiben sorstársaik érdekében kiemelkedően tevékenykedő személyeknek.”

VIRÁGKARNEVÁL

Fogalmam sincs arról, hogy írt-e már valaki cikket a „Semi”-ről? Mert ha nem, akkor én most megpróbálom!

Ehhez a képtelen ötlethez az adta az indíttatást, hogy már tizenharmadik éve lakom a debreceni Vakok Intézetében, ebben a csodálatos, szép környezetben épült létesítményben, mely a Stadion felé vezető út mellett csillogtatja ablakait.

Nos, ezekből a hatalmas ablakokból pompás kilátás nyílik a szép és nevezetes Nagyerdőre, meg a fent említett útra is. Persze, a szép kilátást csak az élvezheti maradéktalanul, aki látja is; ám, ha valamelyik látó értelmesen tolmácsolja a vaknak az általa látottakat, akkor egy kis fantáziával az is közel

élethű képet alkothat magának a leírt eseményekről. Nos, tehát a jól ismert fogalomról, a „látás” és a „láttatás” problémájáról, művészetéről van itt szó!...

Emlékszem még rá, hogy idejöttömkor a mozgatható embereket rendszeresen vitték sétálni, sőt, színházba, meg koncertekre is. Bizony, ez a szép és humánus gyakorlat az évek során egyre csökkent, majd — sajnos — teljesen meg is szűnt. Indoklás: előregedtek a lakók, és nem igénylik ezeket a foglalkoztatásokat. Ebbe még úgy-ahogy bele lehetne nyugodniuk azoknak, akik a házat csak nehezen, vagy egyáltalán nem tudják elhagyni; de talán vannak, vagy lehetnének olyan egyszerű szórakoztatási lehetőségek; melyekkel egyetlen fillér költség nélkül lehetne némi kis szint vinni a vakok egyhangú, fekete életébe...

Teszem azt, itt van a Debrecenben majd minden évben megrendezett virágkarnevál, melyre — túlzás nélkül állíthatom — ezerszámra érkeznek a látogatók, még külföldről is; mi mégsem „láthatunk” belőle semmit, annak ellenére, hogy itt vonul el az egész karneváli menet a ház előtt! Nem látjuk, mert nincs, aki leírja a látványt!

Így aztán mi marad számunkra érzékelhetővé az eseményből? Csak a harsogó zeneszó. Ez — szerencsére — még behallatszik az ablakon, így aztán ebből az egysíkú információból próbáljuk elképzelni az elhaladó virágkompozíciók színét, formáját.

A szolgálatban lévő két nővértől nem lehet kívánni, hogy a betegek ellátása mellett még „láttassanak” is. Az itt élő gyengénlátók meg jórészt csak maguknak néznek, mert együttérzést aztán nem sokat tanúsítanak irányunkban... nem tudom, hogy másutt hogy van ez, de nekem, itt ez a tapasztalatom.

Valamit talán mégis lehetne tenni annak érdekében, hogy

ez az évenként ismétlődő szép felvonulás az itt élő vakok számára is élményszerű és emlékezetes lehessen. Egyéb szórakozás híján csak a rádiót „nyüstölni” — lassan már unalmassá válik.

Nos, ez az a „semmi”, amiről írni akartam, próbáltam. Vagy talán nem is annyira semmi?...

Szonda Klára

IRÁNYELVEK

AZ 1987. ÉVI ŐSZI ORSZÁGOS KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI PROPAGANDA AKCIÓ VÉGREHAJTÁSÁHOZ

A közúti közlekedésbiztonsági helyzet, az ezévi gyalogos program eddigi végrehajtása során szerzett kedvező tapasztalatok alapján szükséges, hogy 1987. október 1-től december 15-ig az idősek, a mozgássérültek, a vakok és gyengénlátók, valamint a hallássérültek (továbbiakban a közlekedésben hátrányos helyzetűek) felé az alábbi irányelvek figyelembevételével balesetmegelőző akció programot folytassunk.

I. ÁLTALÁNOS IRÁNYELVEK

1. Az akció fő célkitűzése a hátrányos helyzetűek közlekedési baleseteinek csökkentése és ennek érdekében

a) a környezetben élők körében a közlekedésbiztonsággal összefüggő problémák tudatosítása,

— a hátrányos helyzetűek közlekedési integrációjának

elősegítése, védelmük a közlekedés során,

— az akadálytalan, biztonságos közlekedés feltételeinek javítása,

b) a hátrányos helyzetűek megnyerése arra, hogy

— a közlekedésük során a környezet számára mutassanak jó példát,

— a szűkebb környezetükben (család, stb.) pedig ők maguk is szorgalmazzák a pozitív közlekedési magatartást, az arra rászoruló családtagokat (pl. gyermekeket, stb) pedig tanítsák a helyes közlekedésre.

2. A célkitűzés indoklása

A közúti közlekedés biztonsága szempontjából az idősek, a mozgássérültek, a vakok és gyengénlátók, valamint a hallássérültek közlekedésbiztonsági helyzete, beilleszkedésük a közlekedésbe — az elért eredmények ellenére — továbbra sem éri el a kívánt szintet.

A szükséges pozitív változás

érdekében — az ezévi gyalogos program keretében — országos akció lebonyolítása, a témakör kiemelt kezelése indokolt.

3. A célcsoport kiválasztása

Az akció megvalósítása során a nevelő munka (a céloknek megfelelően) két irányban folyik. Az első célcsoport a hátrányos helyzetűek csoportja (mind gyalogként, mind esetenkénti járművezetőként), a második célcsoport pedig a környezetben élő valamennyi közlekedő réteg.

4. Az akció tartalmának körülhatárolása

Az akció kizárólag az alábbi problémákkal foglalkozik:

A) *Idősek, mozgáskorlátozottak, hallássérültek esetében*

a) a kijelölt gyalogos átkelőhely célja, szükségessége

— a szórt gyalogos forgalom összegyűjtése,

— a gyalogosok biztonságos átvezetése az úttesten,

b) az átkelőhely forgalmához fűződő hamis biztonságérzet eloszlátása

— az úttest a járművéké, a gyalogos átkelőhely nem járda,

— a járművezető csak az időben észlelt gyalogos számára tud elsőbbséget adni,

c) a járdán történő tájékoztató, az átkelés megtervezése, a körütekintés, a „gondoskodás” nélküli lelépés megelőzése

— az úttesten történő áthaladás megkezdése, oly módon, hogy a járművek folyamatos áramlását ne zavarja, lehetőleg várja meg az abban mutatkozó „szüneteket”,

— a parkoló járművek, a látást akadályozó létesítmények (bódék, hirdetőoszlopok, stb) melletti közvetlen áthaladás elkerülése,

— a tilos jelzés fokozott tiszteletben tartása,

— az időjárás, látási viszonyok szerepének tudatosítása (csúszós út, eső, köd hatása, stb.),

— a gyalogos ruházatának szerepe (világos színek, fényvisszaverő anyagok),

— a gyalogos saját képességeinek reális megítélése (életkor szerepe, stb.),

— a csoportos áthaladás előnyei,

B) *Vakok, gyengénlátók esetében*

— bizonytalan közlekedési helyzetben a környezettől minden esetben kérjenek segítséget, azt türelemmel várják meg,

— a közlekedés során mindig használjanak fehér színű botot,

— a boton, a vakvezető kutya hámján használjanak fényvisszaverő anyagokat, hogy a járművezetők kellő időben észleljék őket.

C) *A környezetben élő valamennyi közlekedő esetében*

a) az aktív és szakszerű segítségadás szükségessége (a segítségadás különböző helyzeteinek ismertetése)

— ne nézzék tétlenül, hanem segítsék elő az arra rászoruló közlekedését,

— mielőtt segítenének mindig kérdezzék meg, hogy milyen módon, milyen mértékben segítsenek.

b) A járművek vezetői tanúsitának türelmet velük szemben, az átkelés során lemaradókat inkább segítsék, mint erőszakossággal sürgessék.

c) A közlekedési akadályok elhárítása, megszüntetése (magas járdaszegély, le- és felhajtók hiánya, a munkagödrök körül nem kerítése, a járdák járművekkel történő eltorlaszolása, stb.) közügy, csak közös összefogással valósítható meg.

d) Tömegközlekedési járművek vezetőinek megnyerése a közlekedésben hátrányos helyzetűek biztonságos fel- és leszállásának fokozottabb elősegítése (járműajtok, gondosabb nyitása, zárása, megállóhelyek megfelelő megközelítése, stb.) érdekében.

II. AJÁNLOTT MÓDSZEREK AZ AKCIÓ VÉGREHAJTÁSÁRA

1. Az akció helyi tervezésénél minden esetben figyelembe kell venni az adott terület közlekedésbiztonsági helyzetének értékeléséből származó, az akcióhoz kapcsolódó ismereteket, adatokat, megállapításokat, azonban a jelen útmutatóban szereplő fő lényegi irányelvektől eltérni nem lehet.

2. Az akció végrehajtásánál a *legszeleesebb társadalmi közreműködést kell igénybe venni*, a vállalatok, állami intézmények, társadalmi szervezetek aktív hálózatára kell támaszkodni.

3. Az akció végrehajtásánál *legfontosabb munkamódszer a különféle propaganda tevékenységek előzetes összehangolása, megtervezése és végre-*

hajtásának folyamatos figyelemmel kísérése.

E feladat ellátásával valamennyi Közlekedésbiztonsági Tanács a gyalogos program lebonyolítását végző munkacsoportot bízta meg. A munkacsoportban történő közreműködésre a területileg illetékes KBT kérje fel a mozgássérültek, a hallássérültek, a vakok és gyengénlátók érdekképviselői szervezeteinek helyi képviselőit, a Hazafias Népfrent, Magyar Vöröskereszt megbízottait.

A tervezésnél kötelezően kell figyelembe venni:

- a) A központi programot.
 - b) A munkahelyi munkavédelmi oktatáshoz kapcsolódó közlekedésbiztonsági propaganda lehetőségeit.
 - c) Az időskorúakat a lakóterületi munka során (elsősorban a Hazafias Népfrent és a Magyar Vöröskereszt segítségével) kell hatás alá vonni. Az akcióban közreműködő és érdekelt szövetségektől is kérni, igényelni kell, hogy saját tagjaik felé fejtsenek ki aktív propagandát.
 - d) Az akciót két irányban kell folytatni azonos hangsúllyal. A környezet szempontjából minden közlekedő réteget (gyalogost, járművezetőt, stb.) figyelembe kell venni.
 - e) Az előadásos propaganda segítése céljából ajánlatos a helyi szakértők bevonásával előadás vázlatok készítése az előadók részére.
4. Az akció során fokozott gondot kell fordítani a közlekedők tájékoztatására (az akció bejelentésére, ismertetésére, értékelésére, az akció ered-

ményeinek közlésére, lezárására), amelyhez a területileg illetékes sajtó (üzemi is), rádió, TV, stb. segítségét is kérni kell.

5. Az akció során azokon a helyeken, ahol a közlekedésben hátrányos helyzetűek nagyobb számban előfordulnak, akcióval megegyező cézzal rendőri erők felhasználásával forgalomellenőrzéseket is szükséges tartani. A propaganda tevékenység során arra kell törekedni, hogy az a rendőri ellenőrzéssel jó kölcsönhatásban legyen. Az egyes nagyobb ellenőrzések után, illetve egy-egy időszakot követve a rendőrség — a 4. pont szerint — a jó tapasztalatokról is számoljon be a nyilvánosság előtt, értékelje a pozitív változásokat.

6. Az I/C/c. pontban foglaltakkal összhangban a területi KBT-k a közlekedésben hátrányos helyzetűek helyi szervezeteinek bevonásával vizsgálják meg és tárják fel azokat a balesetveszélyes helyeket, ahol forgalomszervezési intézkedésekre van szükség és ezekre az illetékesek felé tegyék meg javaslatukat.

7. Ajánlott filmek jegyzéke

Az akció céljait figyelembe véve a következő filmek forgalmazását javasoljuk:

- Segítsük őket...
- Akarat és...
- Gyermekek, mint gyalogosok.
- Vigyázzunk rájuk!
- Idős emberek a közlekedésben.
- Bácsi a zebrán.
- Stop! Közlekedj óvatosan!

- Gyalogos közlekedők védelmében.
 - Láthatóság — biztonság.
 - Kerékpárral az otthontól az iskoláig.
 - Megértést!
 - Nagy kaland.
 - Agitka sorozat mozgássérült témában. (6×1 perces)
- A „Rokkantak nemzetközi világnapja” (IX. 19), a „Siketek világnapja” (IX. 26.) és a „Fehér bot nemzetközi napja” (X. 15.) rendezvények alkalmával az érintett szövetségekkel együttműködve, kiemelt feladatként kezeljük az akcióprogramot. (Közlekedésbiztonsági rendezvények, stb.).

Országos Közlekedésbiztonsági Tanács Titkársága

Kutya tere-fere

— Éhes vagyok, miért nem hozzák már az ebédet? — vonított panaszosan Blackie, a fiatal német juhászkutya. — A biológiai órák szerint már enünk kellett volna!

— A biológiai órák jól működik — válaszolt bölcsen Goldi, a fehér labrador — de a biológiai naptárak úgy látszik csődöt mondott! Különben tudnád, hogy ma vasárnap van, és ez az éhezőnap!

— Én ezzel az éhező nappal nem értek egyet! — kapcsolódott a beszélgetésbe Fanni, a sötéttrajzos német juhász, miközben izgatottan járt fel-alá boxában. — Utálok éhezni! Mielőtt idekerültem, bőven volt benne részem!

— Én csak egy egyszerű kutas vagyok, azt mégis tudom,

hogy egy kutyának az egészsége érdekében szüksége van heti egy éhezőnapra. Különbösen is! Utána sokkal jobban esik az evés! — vakkantott közbe Gyöngyi.

— Elnézést kérek — szólalt meg bátortalanul egy ordas német juhász — én csak a minap érkeztem, szeretném megkérdezni, mit adnak itt enni?

— Ó, csupa finomságot! Én például a főtt sertésgyomrot szeretem a legjobban — felelt a labrador.

— Na, azért a csirke far-hát sem lecsókolbász! Azt lehet csak igazán ropogtatni! — vakkantott Petra, a világos színű német juhászkutya.

— Pfuuj, lecsókolbász! — nyafogta kényeskedve Hennie Aliz von Schwahrenbrunne, a hosszúszőrű törpetacskó, aki vendégségben tartózkodott itt.

— Meg nem enném. Az nekem túl fűszeres, meg olyan fokhagyma szagú.

— Majd megennéd háromnapos éhezés után! — morogta Bodri, a telep őrkutyája. — Legalább normális kutya-szagod lenne tőle, nem ilyen pacsuli-bűz! — fintorgott.

— És tessék mondani — szólalt meg ismét félszegen az ordas — verik itt a kutyát?

— Szó sincs róla!

— Még csak az kéne!

— Dehogy! Ettől itt nem kell félni, — hallatszott mindenfelől a boxokból.

— Itt nem kényszer a munka! — ásított Gizi, aki legrégebben dolgozott már a jelenlévők közül. — Aki nem jókedvvel dolgozik, az egy-ketőre elkerül innét.

— Én nagyon szívesen dolgozom — lihegett Fanni. Úgy húzom a tankocsit, hogy a gazdám nem győz utánam lépni!

— Azért rohanni sem szabad. Vigyázni kell, hogy az ember lépést tudjon tartani velünk — rázta meg a fejét Glenda, a hosszúszőrű német juhász, aki nemrég került vissza az iskolára, mert gazdája rosszul bánt vele.

— Én egyszer kikaptam! — vette át a szót Fédra.

— Amikor meg akartam fogni Karcsit, a fekete cicát, úgy megrántotta a gazdi a pórázzal a nyakamat, hogy azóta, ha macskát látok, mindig belenyilall a fájdalom. Megtanultam, hogy a macska egyenlő a nyakfájással.

— Hrrr! Krrr! En minden macskát megölök! — hisztizett Hennie Aliz von Schwahrenbrunne. — Elkapom a torkukat és földhöz vágom őket! — hősködött.

— Haha! — nevetett volna Bodri, ha ez egy kutyának szokása lenne — egy nagyobb kandúr felkap Téged és elszalad Veled, mert egérnek néz. De most mennem kell, mert amott a kerítésen kívül mozgást látok. Vau! Vau! — kiabálta és elszaladt.

— Hogy ez a Bodri mit fontoskodik folyton? — méltatlankodott Gizi, miközben a talpát nyalogatta. — Ámbár, szemrevéltó fiú!

— Hogy egyeseknek mindig min jár az eszük! Pedig tudni való, hogy a vezetőkutya nem házasodhatnak! — oktatta ki társát Petra.

— Nekem egyszer udvarolt egy keverék, de a gazdám elzavarta. Azt mondta, nem való hozzám ilyen jött-ment, ő már a katalógusból kikereste a nekem való vőlegényt! — hangozkodott a vendég tacsó.

— Olyan unalmas ez a vásárnap! Ilyenkor nem megyünk sétálni az utcára, pedig az olyan érdekes — vakkantott Céda a fekete foltos angol szetter, miközben gondosan megvakarta előbb a bal, majd a jobb fületövét.

— Jó az utcán sétálni, csak olyan macerás, hogy minden járdaszélen meg kell állni és nem lehet szaglászni — panaszkodott Petra.

— És még egy jót veszekedni sem lehet a kerítéseken át a többi kutyával! — toldotta meg Fanni.

— Egy tanult, jól képzett vakvezető kutyának tudnia kell viselkedni — bölcsekedett Glenda.

— Ugyan Fédra, hagyd már abba a zörgést! — mordult haragosan a fekete labradorra, aki felborított edényét tologatta a boxban fel-alá, fülsiketítő zajt csapva.

— Már egy kicsit szórakozni sem lehet! — vonult durcásan házába a labrador.

Lassan ereszkedett az est a Vakvezető Kutyaépítő iskolára, amelynek négy lábú lakói elcsendesedtek, és kényelmes kutyaházaikban egymás után nyugovóra tértek.

A „beszélgetéseket” lejegyezte
Vasteleki Péter

Megszűnő gyógyszerek

Az ember érdeklődik az új iránt. Fokozottan figyel, igyekszik jól értesült lenni. A hosszú ideje megszokott dolgokat természetesnek veszi, azok eltűnése, megszűnésére viszont hevesen reagál. Ez a megállapítás a gyógyszerekkel kapcsolatban is érvényes. A gyógyszerekkel foglalkozó írások jelentős része az új készítményekkel, az új terápiás lehetőségekkel kecsgetett orvosságok bemutatásával foglalkozik. (Sajnos nem egy esetben nélkülözve az objektív alapokat.)

Most viszont azokkal a gyógyszerekkel foglalkozom, melyek a közeljövőben eltűnnek a patikákból, az orvosok receptúrai gyakorlatából.

Törzskönyvezés és törlés

Egy anyag gyógyszerre válásának útja hosszú ideig tartó folyamat. A hatékonyság megállapítása az ártalmatlanság bizonyítása és az állandó minőség biztosításának megléte után került sor a gyógyszer törzskönyvezésére. Ezt a feladatot Magyarországon az Országos Gyógyszerészeti Intézet végzi. A törzskönyvbe bejegyzett gyógyszerkészítmények forgalomba hozatalára az Egészségügyi Minisztérium adja meg az engedélyt. Ezzel egyidejűleg kötelezi a gyógyszergyárat, hogy — a betegellátás biztosítása érdekében — gondoskodjon a készítmény folyamatos előállításáról.

A gyógyszerek azonban nem örök életűek. A gyógyszerkutatás eredményei alapján új, ha-

tékonyabb, korszerűbb készítmények kerülnek felhasználásra. Változik a terápiás lehetőség, a gyógyító gyakorlat. A betegségek gyakoriságában, előfordulásában is történnek módosulások. Egyes gyógyszerek rendeltetésszerű — de gyakrabban meg nem engedett célú — felhasználásánál mellékhatások lépnek fel. Mindezek azt eredményezhetik, hogy egy-egy gyógyszer további felhasználása csökken, megszűnik, kikerül a terápiás gyakorlatból. A folyamat végeredménye: a gyógyszer törzskönyvből való törlése. A törlést minden esetben alapos mérlegelés előzi meg, amely azt jelenti, hogy a javaslatot a közvetlen betegellátást végző orvosok véleményezik. Álláspontjuk kialakításánál figyelembe veszik gyógyszerrendelési gyakorlatukat, terápiás tapasztalataikat.

A vélemények összegzése után dönt az Egészségügyi Minisztérium a gyógyszer gyártására vonatkozó kötelezettség feloldásáról. Ha a gyógyszer előállítása megszűnik; a készletek „kifutásáig” a beszerzésére még egy ideig lehetőség van.

A következő lépés a forgalombahozatali engedély visszavonása, melyet a törzskönyvből való törlés követ. Az eljárás tehát lehetőséget ad arra, hogy a törlésre szánt gyógyszer folyamatosan szűnjön meg. Ha a törlést a készítmény valamely károsító tulajdonsága teszi indokolttá, az OGYI a forgalomból azonnal kivonja.

Az elmúlt évben az Egészségügyi Minisztérium kezdeményezésére és koordinálásával átfogó felülvizsgálatra került sor. Gyógyszerválasztékunk mennyiben felel meg napjaink terápiás gyakorlatának, a biztonság követelményeinek, a nemzetközi tapasztalatoknak?

A vizsgálat során figyelembe vették a gyógyszerelőállítók, a gyógyító tevékenységet folytató klinikák, kórházak s a körzeti orvosok véleményét is. Ennek alapján született döntés arról, hogy mely készítményeket töröljék a közeljövőben.

Az orvosokat és a gyógyszerészeket az Egészségügyi Közlönyben, illetőleg a „Gyógyszereink” című folyóiratban megjelent közlemények időben tájékoztatták. Az orvosok a betegeket időben más gyógyszerre állítják be, a gyógyszerészek pedig munkájuk során segíteni tudják a betegeket.

Vény nélkül megszűnők

Alumínium Hydroxydatum tabletta és por.

Gyomorsavtúltengésben szenvedő betegek által jól ismert készítmény. Savmegkötő képességének bizonytalansága miatt szűnik meg. A gyógyszer-tárban készített hasonló hatású gyógyszereken túl vény nélkül szerezhető be a Nilacid tabletta és a Tisacid tabletta is.

Asarocept cseppek

Enyhe köhögéscsillapítóként és köptetőként használták. Gyógyító hatása jelentéktelennek tűnik. Gyógyszertárban is elkészíthető ugyan, de más

gyári készítményekkel is pótolható.

Asthmamid tableta

Az asztmában szenvedő — elsősorban idős — betegek által használt készítmény. Mivel a betegség kezelése rendszeres orvosi ellenőrzést igényel, így indokolt a kezelőorvos tanácsát kikérni új gyógyszerkészítményre való áttérésnél. A gyógyszertárakban ezután is kapható vény nélkül a Solvasthmin tableta, ami hasonló hatású.

Azophenum Coffeinum Citricum tableta

Elsősorban fejfájás esetén alkalmazott, elavult készítmény. A fejfájás megszüntetésére alkalmas korszerűbb készítmények vény nélkül is beszerezhetők. Szükség esetén a gyógyszerész orvosi vényen való rendelésre továbbra is elkészíti.

Baltix cseppek

Köhögés csillapítóként gyermekek és felnőttek is használták. Alkalmazásáról megoszlanak a vélemények. Az állandó minőséget biztosító gyártása nem egy esetben nehézségekbe ütközött. Gyógyszertárban elkészíthető vagy az orvos által előírt más készítményekkel pótolható.

Calcium lacticum tableta

Elsősorban allergiás megbetegedésben szenvedők vagy mézhiányos betegek kapták. A készítmény elavult. A megfelelő hatás eléréséhez nagyszámú tablettát kellett bevenni. Arra rászoruló betegeknek gyógyszertárban (por formájában) továbbra is elkészíthető. Az orvos megfelelő hasonló hatású készítményeket rendelhet.

Dehistin tableta

Allergiás megbetegedésekben ma már igen ritkán használják. Korszerűbb készítmények állnak a gyógyítás rendelkezésére.

Enteroseptol tableta

Enyhe — főleg nyári — hasmenések megelőzésére és kezelésére alkalmazott készítmény. A világ számos országában alkalmazása visszaszorult, illetve gyártását megszüntették. Enyhe hasmenések esetén diéta és bőséges folyadékfogyasztás ajánlható. Gyógyszertárban előállított készítmények és a széntabletta (Carbo activatus) beszerezhető. Makacs hasmenés esetén indokolt orvoshoz fordulni.

Elastosan cinkenyvpólya

Külsőleges felhasználású készítmény, melynek alkalmazása iránt az igény gyakorlatilag megszűnt.

Eggsalut tableta

Megfázás, reuma és enyhe fejfájás esetén alkalmazott készítmény. Felhasználása erősen leszűkült. A terápia ma hatékonyabb készítményekkel rendelkezik.

Etopurin tableta

Enyhe szív- és koronária panaszok érelmeszesedés esetén korábban széles körben alkalmazott készítmény volt. A terápiás gyakorlat túlhaladta. A betegség kezelése — a szükséges gyógyszer meghatározása — orvosi feladat. A készítmény gyógyszertárban elkészíthető (porban).

Ferroplex drazsé

Vashiány, „vérszegénység” esetén gyermekeknek és felnőtteknek is rendelt gyógyszer. Gyógyító hatását illetően a vélemények nem egyértelműen pozitívak. Ma korszerűbb ké-

szítmények állnak rendelkezésre (pl. Conferon kapszula).

Jodpapaverintheosan drazsé

Szívpanaszok esetén alkalmazott gyógyszer. Ma a terápiás lehetőségek kibővültek. Gyógyszertárban — szükség esetén — (porban) elkészíthető.

Karil tableta

Fejfájás esetén, enyhe fájdalomcsillapítóként alkalmazott orvosság. Tartós, indokolatlan alkalmazása gyakran súlyos mellékhatásokat okozott. Hasonló hatású gyári készítmények (pl. Antineuralgica tabletta) mellett gyógyszertárban készíthető gyógyszerek is pótolják.

Legatin drazsé

Enyhe nyugtatóként korábban széles körben alkalmazták. Terápiás szempontból alkalmazása már túlhaladott. Az orvos által előírt kezelésre több készítmény áll rendelkezésre. Vény nélkül beszerezhető a Valeriana composita drazsé, illetőleg gyógyszertárban előállítható készítmények.

Neupon drazsé

Idegesség, alvászavar esetén korábban használt, azonban napjainkban teljesen háttérbe szorult készítmény. Valeriana composita drazsé alkalmas a pótlására.

Pernovin drazsé, kenőcs

Az allergiás megbetegedésekben alkalmazott gyógyszerkészítmények választékában az elmúlt évtizedben jelentős előrelépés történt. A jelzett készítmény — az orvos által előírt — más gyógyszerekkel pótolható.

Pernovinetta drazsé

A Pernovin készítményekről elmondottak vonatkoznak rá.

(Folytatás a 15. oldalról)

Piperascat tabletta

Bélférgesség okozta fertőzésekben való alkalmazását nagyszámú mellékhatása indokolatlanná tette.

Quesil draszé

A hasmenés, enyhe bélfertőzés esetén használt gyógyszerrel mindazok mondhatók el, melyekről az Enteroseptol tablettnál szó volt.

Somben tabletta

Az enyhe nyugtató és altató alkalmazása során gyakran voltak visszaélések. Terápiás alkalmazása is háttérbe szorult, tekintettel arra, hogy több hatásosabb készítmény is rendelkezésre áll. A hatásában hasonló Albroman tabletta továbbra is beszerezhető vény nélkül.

Zenon kenőcs

A sebek kezelésére alkalmazott gyógyszeres kenőcsök palletáján bekövetkezett választékbővülés hatékonyabb terápiás lehetőségeket biztosít. A gyógyszertárban készíthető kenőcsök is alkalmasak pótlására.

Az Optacid tabletta (savközbősítő) a jövőben granulátum formájában kerül alkalmazásra. A Mycosid oldat (gombásodás elleni szer) pedig hintőpor formában áll a betegek rendelkezésére.

A felsorolt gyógyszerekből még rendelkeznek készletekkel a gyógyszertárak. Azonban már most célszerű a kezelőorvos véleményét kikérni, hogy az esetleg megszokott gyógyszerek megszűnése esetén mire szükséges áttérni. Szükség esetén a gyógyszerészek is megfelelő tájékoztatást nyújtanak.

Német konyha

1985-ben és 1986-ban a Német Szövetségi Köztársaságban jártam, ahol megfigyeltem a német konyha egy érdekes sajátosságát, amelyről azt hiszem érdemes beszámolni a lap olvasóinak is. Ez esetben azonban nem a konyha ételkülönlegességeiről, hanem a berendezéséről, illetve a konyha szerkezetéről lesz szó.

Ha röviden akarnám jellemezni a nyugatnémet konyhát, azt mondhatnám, rendkívül praktikus. Hozzá kell azonban tennem, hogy gépesítettebb is, mint a magyar konyha. Ezzel, és a félkész ételek nagy választékával a nyugatnémet háziasszony nagyon könnyen és gyorsan elkészíthet egy többfogásos ebédet, vagy vacsorát. Mivel több ismerősöm konyhájában is jártam, megfigyelhettem, hogy ezeknek a helyiségeknek van egy keretszerkezetük, amely minden lakásban azonos. Tehát bizonyos gépek és bútorok mindig ugyanolyan sorrendben vannak egymás mellé helyezve. Ez a sorrend a következő: hűtőszekrény, mosógép, villanytűzhely, mosogató, vagy mosogatógép és a konyhaszekrény. A többi bútor darab, pl. polcok, székek, kisebb asztal, már egyéni ízléstől függően egészíti ki a berendezést. Ezekről tehát főlegesen lenne beszélni, de az állandó bútor darabok, háztartási gépek megérdemelnek néhány gondolatot.

Azt gondolom, nekünk magyaroknak az első kérdés feltételezhetően az lenne: hogy kerül a mosógép a konyhába? Ezt

kérdést néhány ismerős meglátogatása után én is feltettem a vendéglátóimnak. A válasz nagyon egyszerűen hangzott. Amíg a háziasszony elkészíti az ebédet, addig az automata mosógép elvégzi a mosást, s az étel elkészültekor már a tiszta, centrifugázott ruhát szedheti ki a mosógépből. Nem kell tehát a konyha és a fürdőszoba között ingázni, hanem egyetlen kézmozdulattal programozhatja a gépet, s közben nyugodtan főzhet. A mosás és főzés mellett tehát még mindig marad ideje a mosogatásra s egyéb háztartási gépek használatára.

Az idő és az energiatakarékosság legegyszerűbb módja tehát az, hogy a mindenkor használatos eszközök a kéz közelében vannak, és csak kis távolságokat kell megtenni azok eléréséhez.

Amikor először jártam vendéglátóim konyhájában, csodálkozva éreztem, milyen könnyen elboldogulok, pedig akkor még el sem mondták, hogy milyen felépítésű ez a helyiség. Ez a konyhamodell tehát a vak ember számára nem egyszerűen energiatakarékosságot jelent, hanem a kéz közelében lévő tárgyak biztonságosabb és gyorsabb használatát is. Ezért gondoltam tehát először, hogy ezek a konyhák a vak emberek szükségleteinek figyelembevételével készültek. Előbb-utóbb rá kellett azonban jönnöm, hogy ez az elképzelésem téves, mert ez esetben is a német alaposság egy újabb megnyilvánulását tapasztalhatam.

Az általam itt elmondottak talán nem tarthatnak akkora érdeklődésre számot, mintha egy rajnai hajókirándulás emlékét meséltem volna el, de esetleg adhatnak az olvasóknak néhány jó ötletet. Azt azonban már nem javasolnám, hogy a

cikk hatására építsük vagy rendezzük át azonnal a konyhánkat, mert erre sem jelenlegi lakáskörülményeink, sem a konyhai háztartási gépek vagy felszerelések választéka és ára sem ad túl nagy lehetőséget.

Sonja Kutsche

AZ ELOSZTÓHELYEN FEDEZTEM FEL:

Tojásfőző és almaszeletelő

Hosszú ideig én is úgy tekintettem a tojásfőzőt, mint egy műszaki játékszert, amely megint csak helyet foglal el a konyhamban. De most már másképpen van. Megtanultam értékelni ezt a háztartási készüléket, mint lényeges könnyítést és jó vak segédeszközt.

Az elektromos tojásfőző 13 cm magas, az egyik fogótól a másikig 20 cm a távolság. Az alsó harmadában van egy horony, amelybe használat után bele lehet tekerni a kábelt. A hozzá tartozó mérőpohár a vízmennyiség adagolására szolgál.

Azonban a vakok számára kissé nehézkes a vízmennyiség pontos meghatározása. Ezt a problémát egy pálinkáspohárral oldottam meg, amelyre egy jelzést tettem.

Egyszerre hét tojást lehet így megfőzni. Csak a vizet kell betölteni, a tojásokat be kell állítani a tartójukba, a fedelet rá kell tenni, a dugaszt pedig az aljzatba kell dugni, és már foghatunk is más munkához. Majd csengő jelzi, hogy a főzés befejeződött. A fedélen és a tojástartókon minden oldalon műanyagfogók vannak.

Ha ügyelünk arra, hogy ezek egymás fölött legyenek, akkor mindkettőt egyszerűen le lehet venni a készülékről és hideg víz alá lehet tenni. Ha a fedelet előbb vesszük le, akkor forró vízgőz csapódik ki, amely kellemetlen is lehet. A tojástartó betéten lábak vannak, így asztalra is lehet állítani.

Ez a könnyen rendben tartható háztartási segédeszköz mindenestre 80 márkába kerül. Nekem azonban megéri, mert hozzájárul az önállóságomhoz.

Számomra másik fontos segédeszköz az almaszeletelő, csak 1,80 márkába kerül. Ez egy műanyagforma, amelynek a közepén egy kerek lyuk van. Innen éles szarak indulnak kifelé, amelyek háromszög alakban végződnek. Két fogó, egymással szemben, egyszerű kezelést biztosít. Egy lehetőleg meghámozott almát helyezünk el úgy, hogy ott, ahol a virág volt, rá tudjuk tenni az almaszeletelőt, és a fogókat egyenletesen lefelé nyomjuk. Ezzel az almát megszabadítjuk a magháztól és nyolc részre vágjuk. Nagyszerű találmány, lényegesen megkönnyíti például a tézstasütést.

Erről a kis, de mégis értékes háztartási segédeszközzel sem szeretnék többé lemondani.

(Gegenwart, 1987. június)

(Fordította Pálfi Ferenc)

VAK KÖLTŐK VERSEI

RÁCZ J. ZOLTÁN

Ajánlás

*A mindenséghez végtelen idő
kell.*

*Számomra csak egy pillanat
jutott.*

*De én ezzel az arasznyi idővel
Az örökkévalónak áldozok.*

*Hogy félig-Isten, fél-állat
torzképből*

*Ember legyen — Isten-szabású,
végre!*

*Szelíd szavú álmát ringassa
Föld,*

*De útját már a csillagokhoz
mérje!*

*

Mit ér az ember?

*Mit ér az ember, mondd, mit
ér?*

*Porszem, vagy óriás,
Feje a csillagokra ér*

*Istenség, glóriás;
... vagy az egész csak önccsalás?*

*Az úton nézz mindig körül,
Nézz mindig jól körül!*

*Az ember társra lel, örül,
Mert nem jó egyedül;*

*... vagy mindenki csak
menekül?*

*A szó, a szándék mondd, mit
ér?*

A sár mindent elér!

Naponta ontunk annyi vért!

Ki ad számot ezért?

*... lehet, hogy minden veszte
van,*

de azért tarts ki csak, fiam!

Erőművek lázadása

Az „Idegen Népek” már évtizedek óta fogytán voltak saját területén kitermelhető hagyományos energiahordozói. Egyre elkeseredettebben keresték az új, meg új energianyelési lehetőségeket, miközben ipari kémeik előzönlötték az Óvilágot. Szerették volna kifürkészni az Óvilág tengeri és óceáni partvidékei mentén üzemelő hidro-bióerőművek titkát.

Ez az algaszerű élőlény, életfunkciója melléktermékeként hozta létre az elektromos áramot, mégpedig igen gazdaságosan: a tengervízben élő mikroorganizmusok, planktonok szolgálták a lény táplálékául. Különösen a nagyon szennyezett folyók torkolatvidékén volt hasznos az élő erőművek telepítése, mert a partmenti vizek megbomlott biológiai egyensúlyának visszafordítása addig semmilyen más eszközzel nem sikerült!

Érthető, hát, hogy miért érdekelte olyan nagyon az idegeneket a kimeríthetetlen energiaforrás működésének titka. Mindent elkövettek, hogy egy élő erőmű birtokába jussanak, csak éppen az nem jutott eszükbe, hogy megvásárolják az Óvilág népeit egyesítő Bioenergetikai Tudományos Bizottság (BITUBI)-tól. Ám ez a békés megoldás valahogyan elképzelhetetlen volt az idegenek számára. Nem voltak képesek lemondani vélt hatalmi felsőbbrendűségükről. Évtize-

deken át gyakorolt „erőpolitikájuk” ideológiája nem tette lehetővé, hogy ilyen egyszerűen, a katonai, a gazdasági, potenciál súlyának bevetése nélkül érjenek el eredményt. Ugyanis, ha ez a megoldás sikert arat, a háborúpártiak teljes vereséget szenvedtek volna saját félrevezetett népük előtt, s az a felismerés, hogy másképpen is lehet viszonyulni a világ dolgaihoz, „katasztrófális” társadalmi változásokat is eredményezett volna.

Szinte arculcsapásként érte az idegeneket a BITUBI ajánlata, hogy: az Újvilágba telepítsenek át egy hidro-bióerőművet kísérleti céllal.

Az Óvilág népei ujjongtak örömben, hogy végre sikerült megszeliíteni ezzel a lépéssel az utolsó katonai berendezkedésű államot a KÉK BOLYGÓN. Ám örömk nem tartott sokáig.

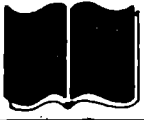
Az idegenek nem merték elfogadni a prototípust kísérleti céllal. Megrettentek saját hisztériás félelemkeltésüktől. Ugyanis nemcsak saját hazájukban, de tengeren innen is elhintették az erőművektől való rettegés magvát, miszerint azok szörnyetegek, emberfaló torz lények. Dögnek keresztelték el a vízilényeket. Tették ezt akkor amikor már a tartalék energiaforrások is kimerültek, s az idegen nép óráisi energia-pazarlása következtében mind jobban közeledett önmaga meg-

semmisítéséhez, ahhoz a pillanathoz, amikor birodalomnyi országban kihunynak az utcai fények, kihűlnek a villanykályhák, felengednek a hűtőszekrények, leállnak a villamosok, megszűnik a METRÓ közlekedés, s kitör a pusztító pánik!

Az idegenek háromnapig gondolkodási időt kértek. A negyedik napon teljes hadiflottájuk elérte az Óvilág tengeri és óceáni partjait. A leggyorsabb flotta az Óvilágot a Harmadik Világtól elválasztó szoroson kelt át, s az óceánról benyomult hajók előzönlötték a szárazföld körülölelte beltengert. Rádióik, és a világsajtó közvetítésével világgá kürtölték, hogy csupán erődemonstratív felvonulásról, és éleslövészettel egybekötött hadgyakorlatokról lesz szó.

Három napon át dúlt a beltengeren az imitált csata. Második világháborús kimustrált csatahajókat süllyesztettek el, és modernebb, de már kiselejtezt robotcirkálókat lőtték az ugyancsak távirányított régi hadihajókról.

A negyedik nap hajnalán a nagy izgalomban senki sem vette észre, hogy az egyik robotcirkálóról elszabadult egy torpedórakéta! A felkelő nap fényében csillogó ezüstszivar a szárazföld belseje felé röpült, majd hirtelen, mint a rétisas lecsapott a tengerbe. A parttól 200—300 méternyire telepített hidro-bióerőművek közé csapó-

dott a torpedórakéta. Az erőterhorgonyok hatása néhány másodpercre megszűnt a detonáció okozta mágneses viharban, s többtucat „DÖG” szabadult el. Az elektromos művek központi vezérlőtermében azonnal megszólaltak az életveszélyt jelző szirénák, vészcsengők. A parti őrség piros rakétákat lőtt a levegőbe, hogy figyelmeztessék a gyakorlatozó hadihajókat a rendkívüli veszélyre ami a dögökkel való találkozásokkor feltételezhető volt. Ám a csata változatlanul dúlt még vagy félórát, röpködtek a torpedók, robbantak a mélységi bombák, apró szigetecskék merültek örök hullámsírba. A parti őrség semmiképpen nem tudott kapcsolatot teremteni a gyakorlatozókkal.

...Az első áldozat a robotcirkáló volt, amelyikről elszabadult a torpedórakéta. A dögök körülvették a víz színén úszva a cirkálót, s amikor bezárult körülötte a gyűrű, létrejött az elektromos kisülés. A hajóban tárolt hadianyag azonnal explodált...

...Csillagos éjszaka volt. Az üvegszálás testű műanyag mentőhajók százai nyüzsögtek a tengeren, keresték a szerencsés megmenekülteket. Körben a látóhatár mentén vörösen izzott az ég alja. Úgy tűnt, hajnalodik, pedig; ... roppant tűzfelhők, gigantikus tűzoszlopok ezrei járták kísértettáncukat a végtelen tengeren. Elszabadult torpedók, rakéták, mélységi bombák, repülőgépek röpködtek szerteszét, amelyekből újabb hadihajók, repülőgép-anyahajók kaptak lángra. A távolban, egészen a látóhatár

mentén óriási tűzgombák nőttek ki a tengerből, tengeralattjárók, anyahajók atomhajtóműveiből szabadult el a gigantikus megfékezett energia. Az egyre erősödő fényben 100—200-as csoportokban motorizált, üvegszálérősítésű műanyag testű mentőcsónakok hasították a vizet, a többszáz kilométerre levő partok, és a közelebb nem merészkedő mentőhajók felé...

Másnap reggelre már teljesen nyugodt volt a tenger. Semmi sem mutatta, hogy nemrég egy teljes hadiflotta hasította a sós vizet. Az idegenek egyetlen hadihajója sem tért vissza hazájuk kikötőibe, csupán a műanyag hajókon menekülő matrózok érték el az Újvilágot, az Óvilág népeinek segítségével.

Odaát a százezernyi matróz

szinte egy emberként hagyta el partraszálláskor a katonai táborokat: senki sem merte őket föltartóztatni! Mindenki igyekezett vissza otthonába, elhagyott munkahelyére dolgozni, békében élni.

Az idegen nép vezetői sehogyan sem értették, miként talált mindenki munkát, amikor a korábbi években milliók kényszerültek élni a hadipar biztosította munkalehetőségből.

Néhány régi háborús veterán 50 év múlva értetlenkedve csóválta a fejét, de azért gyönyörködve bámulták a kikötőkben ringó, érkező, induló könnyű, műanyagtestű szállítóhajókat. Nem tudták elhinni, hogy az emberiségnek nincs többé szüksége hajópáncélra, hadiflottára, s egyáltalán katonaságra...

III. Csörgőlabda Európa-bajnokság Angliában

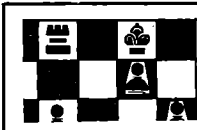
Eurógoalball '87 — Milton Keynes — írja a fényűtség a londoni repülőtéren az érkezőknek. Szeretettel köszönti önöket az Angol Vakok és Gyengénlátók Sportszövetsége. Az önök látogatása nagy megtiszteltetés Anglia számára és reméljük, hogy kellemes élményekkel távoznak hazánkból.

Lord Chilver Charman: A mi városunk, Milton Keynes boldog, hogy fogadhatja az európai országok küldöttségeit az Eurógoalball sportversenyekre és bízunk abban, hogy mielőbb újra találkozhatnak versenyzőink az önök és más or-

szágok versenyzőivel újabb sportrendezvényeken.

Csapatunk részvételét — mint már annyiszor — az Állami Ifjúsági és Sporthivatal teljes anyagi és erkölcsi támogatásával biztosította.

A magyar küldöttség augusztus 18-án 10'10-kor utazott el a Ferihegyi repülőtérrel, majd London érintésével érkezett meg Milton Keynesbe. A rendezők a csapatokat egy közép-kori kastélyba helyezték el, mely jelenleg egyike a leghíresebb magániskoláknak. Ebben az iskolában végezte középfokú tanulmányait az öreg Anglia

gyarmatbirodalmának több neves és kitűnő politikusa, kormányfője és jelentős személyisége.

Szállásunk az angol puritanizmusnak megfelelően minden felesleges komfortot nélkülöző kollégiumi hálótermekben volt. A fiúk nehezen barátkoztak meg a környezettel, a komfort nélküli hidegvizes fürdőkkel és tisztálkodó helyiségekkel.

A rendezőség augusztus 19-én — szerdán — délutáni edzéslehetőséget biztosított számunkra az intézet egyik tornatermében, amikor is Belgium csapatával játszottunk edzőmérkőzést.

Az este folyamán az IBSA hivatalos képviselői technikai értekezleten tájékoztattak bennünket az Európa-bajnoksággal kapcsolatos tudnivalókról.

Az Európa-bajnokság megnyitója 19-én este szerény keretek között zajlott le az intézmény báltermében. — Bill Jowett, az Eurogoalball igazgatója köszöntötte a csapatok vezetőit, játékosait.

A megnyitó ünnepségen résztvett az IBSA Goalball albizottságának teljes vezérkara és a hollandiai világbajnokság rendezői mint tiszteletbeli vendégek.

Az Európa-bajnokság résztvevői:

Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Franciaország, Hollandia, Izrael, Jugoszlávia, Magyarország, Nyugat-Németország, Svédország.

A selejtező mérkőzéseken két tornacsarnokban játszottak a csapatok teljes körmérkőzést, majd az 1—4. helyezettek további körmérkőzéseken döntöttek el az érmek sorsát.

A magyar válogatottat az alábbi játékosok képviselték:

Farkas Ferenc jobbhátvéd, Ludmann Attila középjátékos, Szabó András balhátvéd, Nagy István, Borbély Lajos és Németh László cserejátékosok.

A magyar csapat sorsolása a selejtező körben:

augusztus 20-án	
10 óra 20 perckor	
Magyarország—Finnország	
11 óra 50 perckor	
Magyarország—Ny.-Németország	
14 óra 30 perckor	
Magyarország—Ausztria	
17 óra 20 perckor	
Magyarország—Hollandia	
augusztus 21-én	
9 óra 40 perckor	
Magyarország—Csehszlovákia	
<i>elmaradt</i>	
11 óra 10 perckor	
Magyarország—Svédország	
16 órakor	
Magyarország—Anglia	
17 óra 20 perckor	
Magyarország—Izrael	
augusztus 22-én	
10 óra 20 perckor	
Magyarország—Dánia	
13 óra 50 perckor	
Magyarország—Jugoszlávia	
16 óra 40 perckor	
Magyarország—Franciaország	
augusztus 23-án	
9 órakor	
Magyarország—Belgium	
Aug. 20.	
Magyarország—Finnország	
A magyar csapat eredményei	
Finnország ellen:	
1983. Koppenhága EB	0:0
1984. New-York olimpia	6:4
1985. Olsztyn EB	2:1
1986. Roermond VB	1:0

Eredményeink alapján győzelmet várunk. — Az első félidőben 1:0 a finn csapat javára. A második játékrészben Farkas Feri két gólt lő, de egyszer hibázik.

Magyarország—Finnország 2:2.
Gólszerző: Farkas, 2.

Magyarország—Ny.-Németország

A magyar csapat eredményei Nyugat-Németország ellen:

1981. Fulda EB 1:0
1984. New-York olimpia 2:3
1985. Olsztyn EB 2:5

Az első félidőben 2:0 a német csapat javára.

A végeredmény 2:3, gólszerző: Farkas, Szabó.

Magyarország—Ausztria

A magyar csapat eredményei Ausztria ellen:

1983. Koppenhága EB 0:0
1984. New-York olimpia 0:0
1985. Olsztyn EB 2:1

Az első félidőben Szabó András szerez gólt és ez a végeredmény.

Magyarország—Ausztria 1:0.

Magyarország—Hollandia

A magyar csapat eredményei Hollandia ellen:

1981. Fulda EB 7:2
1984. New-York olimpia 1:1
1985. Olsztyn EB 6:1

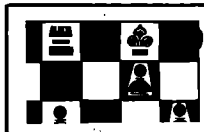
Az első félidőben Farkas Feri szerzett vezetést, míg a második játékrészben a hollandok büntetődobásból két gólt lőttek csapatunknak.

Magyarország—Hollandia 1:2.
Aug. 21.

Magyarország—Svédország

Végeredmény 7:3.

Góllövő: Farkas Ferenc 2, Szabó András 3, Nagy István 1, Németh László 1.

Magyarország—Anglia

A magyar csapat eredményei
Anglia ellen:

1983. Koppenhága EB 1:0
1985. Olsztyn EB 0:0
1986. Roermond VB 3:0

A végeredmény: Magyarország—Anglia 4:0.

Góllövő: Farkas Feri 1,
Szabó András 3.

Magyarország—Izrael

A magyar csapat eredményei
Izrael ellen:

1984. New-York olimpia 0:0
1986. Roermond VB 0:0

A magyar csapat újra döntetlenre mérkőzött az izraeli fiúkkal. A visszavágót 1988-ban az IRISZ Kupán tervezzük.

Augusztus 22.

Magyarország—Dánia

A magyar csapat eredményei
Dánia ellen:

1983. Koppenhága EB 1:0

1984. New-York olimpia 1:0

1985. Olsztyn EB 3:1

Magyarország—Dánia 2:3.

Gólszerző: Farkas, Szabó.

Magyarország—Jugoszlávia

A magyar csapat eredményei
Jugoszlávia ellen:

1984. New-York olimpia 0:3

1985. Olsztyn EB 1:0

1986. Roermond VB 0:0

Végeredmény 0:0.

Magyarország—Franciaország

A magyar csapat eredményei
Franciaország ellen:

1981. Fulda EB 15:0

1985. Olsztyn EB 7:0

1986. Roermond VB 8:1

Magyarország—Franciaország
7:0. Góllövők: Farkas 3, Szabó
3, Németh 1.

Augusztus 23.

Magyarország—Belgium

A magyar csapat eredményei

1981. Fulda EB 3:1

1983. Koppenhága EB 3:1

1985. Olsztyn EB 0:0

A mérkőzés 0:0-ás döntetlenre végződött.

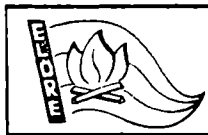
Az 1987. évi Eurogoalball végeredménye:

1. Jugoszlávia
2. Hollandia
3. Izrael
4. Belgium
5. Nyugat-Németország
6. Dánia
7. Magyarország
8. Ausztria
9. Finnország
10. Anglia
11. Svédország
12. Franciaország

Tálosi Ferenc
edző

FELHÍVÁS!

A közeljövőben Braille-Lab számítógéphez kapcsolható telefoninterfac és Braille-printer gyártását kezdik meg. Előzetes igényfelmérés céljából kérjük azoknak a tagtársaknak a jelentkezését, akik a fenti segédeszközökre igényt tartanak. Jelentkezni lehet Budapesti és Pest Megyei Szervezetünk irodájában félfogadási időben; Budapest, XIV., Május 1. út 47.

Zánkán nyaraltunk

1987. július 16-tól 27-ig voltunk Zánkán. Az úttörővárosban csak azok az úttörők, kivételes esetben kisdobosok nyaralhatnak, akiket az úttörőtanács arra méltónak tart. Idén olyan megtiszteltetés ért, hogy táborvezető lehettem, s két kedves tanártársammal, Jakab Erzsébet tanárnővel, Takács György tanár úrral és 20 gyerekkel együtt nyaralhattunk.

Akik nyaralni indulnak, legtöbbször aszerint ítélik meg a nyári örömeiket, hogy milyen időjárással ajándékozta meg őket a természet a várva-várt pihenés alatt. A Vakok Általános Iskolája úttörőinek ez az ajándék idén megadatott. Az az időszak, amit Zánkán tölthetünk, valóban a nyár legmelegebb napjai közé tartozott.

Nevezhetjük immár hagyományosnak diákjaink részvételét ezen a találkozón, ahol azon ritka alkalmak egyikét élhetik át a gyerekek, hogy más közösségek úttörőivel közösen tölthetik az időt, ismerkedhetnek, tapasztalatokat gyűjthetnek, mintegy „felmérhetik” önmagukat. Igaz, talán nem a legszerencsésebb, hogy a gyógy-pedagógiai intézmények küldöttei közös fedél alá kerültek újra, ez talán a szervezés „kényelmessége”, de mindez igazán nem zavarta lányainkat, fiainkat. A kellő helyismeret megszerzése után vidáman szomszédoltak, más épületek lakóinál is. Hamar beleszoktunk a helyi házirendbe, megismerkedtünk a legfontosabb

létesítmények helyével, így (a közelség folytán is) kis idő elteltével már önállóan vagy kisebb csoportokban járálhattak az étkezdébe, vagy a boltba vásárolni.

A nagy meleg miatt szinte minden időnkét a vízparton töltöttük. A hőségben sokszor még ebédelni és vacsorázni sem volt kedvünk. Nem is kívántuk az ételt. Inni viszont annál többet ittunk. A gyerekek üvegszámra hordták a literes üdítőt a közeli ABC-ből

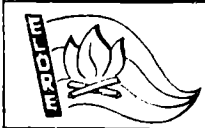
A szervezés nagyszerű volt, a gyerekek kedvükre válogathattak a központi programajánlatból, (sportversenyek, diszkó lehetőségek, énekes, táncos találgatók, vetélkedők stb.). Legtöbbször diszkóba jártak esténként, ahonnan legkésőbb fél 10-re haza kellett jönni. Nem tetszett a gyerekeknek, hogy 10 órakor takarodó volt, s a szobákban teljes csöndnek kellett „volna” lenni. Bevallom, mi felnőttek is megszegettük a házirendnek ezt a pontját. 10 óra után piros-aranyas zsíroskenyeret készítettünk titokban Erzsi nénivel és Gyuri bácsival, és lopva hordtuk fel „éhező” fiainknak.

Reggel mégis frissen ébredt kis csapatunk sportosabbik fele. „Felelőtlenül” megígértünk nekik, hogy minden reggel negyed 7-kor kelünk, a közeli sportpályára futni megyünk, s szívesen futok előttük. Azzal nem számoltam, hogy egy-két körnél (400–800 méter) többet egyhuzamban futni nem tudok,

így nem volt aki fusson előttük. Szerencsére a debreceni és a pesti gyengénlátók közül többen csatlakoztak a reggeli akcióhoz, s így megoldódott a gondunk.

Sportolásra egyébként rengeteg lehetőségünk volt. A vízitelep szolgáltatásait maximálisan igénybe is vettük. Voltunk csónakázni. A tábor 10 személyes csónakja bizony nehezen haladt először. A „kapitány” nagyon nagy szeretettel és szakszerűen tanította a gyerekeket evezni, és próbálta „hórukk” kiáltásokkal összehangolni az evezősök munkáját. Ha tehetők vízibiklizni is mentünk. Voltak, akik rogyadozó lábbal szálltak partra ezekből a járgányokból. Nagy munka volt a vizet legyőzni! Vitorlázáskor is szerencsénk volt. Éppen kifogtunk egy vihar előtti szelet. Buszki-rándulásra is lett volna lehetőségünk, de egyhangúlag elvetettük mégcsak a gondolatát is annak, hogy 35 fokos hőségben buszra szálljunk. Tihanyba tett hajókirándulásunk viszont hangulatos volt. Kis motoros hajón a part mellett haladva egy órai hajókázással értük el a helyszínt. Iszonyú hőség volt aznap is.

Minden program ellenére a gyerekek legnagyobb öröme a táborozás alatt az volt, ha látó gyerekekkel beszélgettek, sé táltak. Lányaink megismerkedtek a riporter őrssel (tagjai szerkesztették a Zánka rádióban a reggel és este sugárzott riportokat). Tanulóinkkal is készült egy tartalmas műsor. Gondolatok a barátságáról címmel. Olyan nagy sikere volt, hogy kétszer is közvetítették.

Hamar elszállt az a tíz nap. Búcsúzni kellett a tábortól, a barátoktól, egymástól. S mint ahogy ilyenkor lenni szokott, természetesen mindenki megfogadta, ha lehet, jövőre ugyanitt találkozunk. Mi tanárok is reméljük, jövőre ugyanilyen jó kis csapattal büszkélkedhetünk. Jó tanulást kívánva búcsúzom.

A Fővárosi Kefe és Seprűgyártó vállalat KISZ-alapszervezetének köszönjük azt az évvégi ajándékot, amivel hozzájárultak a gyerekek nyaralásához.

*Szervusztok:
Péror Gyöngyi táborvezető*

Nyárvége Kenesén

Az idei nyár utolsó üdülése az állami gondozottak balatonkenesei nyaralása volt. A vízparton elhelyezkedő telek, a nagy udvar kiváló lehetőséget nyújtott a pihenésre, kikapcsolódásra. Szerencsére az időjárás is nekünk kedvezett. A meleg napsütés, a kellemesen langyos víz nagy pancsolásokra adott lehetőséget. Horgászainknak köszönhetően még halászlében és sült halban gazdag étrendünk is volt.

Úgy véljük, hogy az itt szerzett élmények is nagyban hozzájárultak állami gondozott tanulóink kellemes nyári pihenéséhez.

A nyár eseményeit tekintve megállapíthatjuk, hogy az idei szünidő bőséges kínálattal és maradandó emlékekkel segítette a felkészülést a tanév néhez napjaira.

Rigó Gabriella

hirdetések

*

Fonóház

*

A kolozsvári Vakok Iskolájában tanuló, de Segesvárott lakó 17 éves Gulácsi Levente pontírásban szeretne levelezni magyarországi sorstársakkal. Cím: Strada Morii nr. 22/B ap. 2. Cod 3050 Sighisoara Jud. Mures — Romania.

A Látóköri újabb „háza” egy kézműves stúdió. A Vakok Általános Iskolájában és Diákotthonában lehetőség nyílik egy régi, de újból felfedezett technika a csíkfónás elsajátítására. Az így készült bőrdíszművek kellemes tapintásúak, a készíthető tárgyak skálája végtelen. Foglalkozások: minden páros kedden du. 5—7 óráig. Az alkotó közösség vezetője: dr. Földi János. Pontos cím: Vakok Általános Iskolája és Diákotthona; Budapest, XIV., Ajtosi Dürer sor 39. alagsori műhely. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Fehér bottal közlekedő, 41 éves, gyengénlátó férfi feleségnek keres gyengénlátó vagy nem született vak sorstársnőt, lehet elvált vagy özvegy is — 45 éves korig. Leveleket síkírásban „Szimpátia” jelígre kér a szerkesztőségbe.

*

*

ELŐRELÁTÁS GONDOSKODÁS AJÁNDÉK

IFJÚSÁGI TAKARÉKBETÉT

Javasoljuk az önálló lakással még nem rendelkező 35 év alatti fiataloknak.

Legalább ötéves takarékosági időszak.

Havi rendszeres befizetés.

KAMAT + PRÉMIUM

5 – 6 év után 5 % + 3 %

7 év után 5 % + 4 %

+ KÜLÖNKÖLCSÖN lakásépítéshez, – vásárláshoz:

5 év után a megtakarítás 120 %-a, maximum 200 000 forint

6 év után a megtakarítás 140 %-a, maximum 250 000 forint

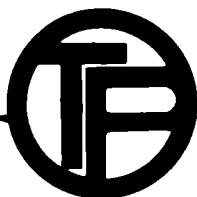
7 év után a megtakarítás 160 %-a, maximum 300 000 forint

8 év után a megtakarítás 180 %-a, maximum 300 000 forint

9 év után a megtakarítás 200 %-a, maximum 300 000 forint.

- . Magánforgalomban vásárolt ingatlanvételhez a megtakarítás 100 %-a.
 - . Egyéb építési munkákhoz a kölcsönalap 100 %-a, maximum 100 000 forint.
 - . Jelenlegi és volt állami gondozottaknak emelt összegű kölcsön.
- Az ifjúsági takarékbetét külön kedvezményes áruvásárlási kölcsönre is jogosít.

Részletes felvilágosítást készséggel adnak az Országos Takarékpénztár fiókjai.

VÁLASZTÉKOSABB FÜSZEREZÉS –

JOB B ÍZHATÁS

14 FÉLE

FÜSZERKEVERÉKKEL

Grill, flekken, halízesítő, vadhús olasz, kínai, saláta, vagdalthús, magyaros, pástétom, tojásétel, levesízesítő, öt fűszer keveréke, provencei fűszerkeverék.

Két recept a sok közül:

FLEKKEN FÜSZERKEVERÉK

Sertésflekken

Hozzávalók: 80 dkg csont nélküli tarja, flekken fűszerkeverék, olaj.

A tarjából 10 dkg-os szeleteket vágunk, kissé kiverjük és széleiket éles késsel be-
vagdossuk. Mindkét oldalukat megszórjuk
flekken fűszerkeverékkel, és vékonyan
megkenjük olajjal. Az így előkészített hú-
sokat egymásra rakjuk, és fóliába takar-
va a hűtőbe tesszük érlelni, ha lehet, a
sütés előtti napon. Süthetjük rostélyon
vagy nagyon felforrósított olajban (zsír-
ban).

Ve gyes saláta, káposztasaláta, paradicsomsaláta illik hozzá.

Brassói aprópecsenye

Hozzávalók: 60 dkg sertéscomb, 80 dkg burgonya, flekken fűszerkeverék, olaj vagy zsír.

A sertéscombot metéltre vagy apró koc-
kára vágjuk. A forró zsiradékban barnára
pirítjuk, majd megszórjuk flekken fűszer-
keverékkel. Felöntjük néhány kanál hús-
levessel (leveskockából is lehet), fedő alatt
puhára pároljuk, majd zsírára sütjük. A
burgonyából hasábburgonyát készítünk,
olajban kisütjük, óvatosan a húshoz ke-
verjük, néhány percig együtt pároljuk.

Ve gyes salátával, savanyúsággal tálal-
juk.

HA A LAKÁSBAN GÁZSZIVÁRGÁST ÉSZLEL

GÁZSZAGOT ÉREZ

NE HASZNÁLJON

NYÍLT LÁNGOT VAGY SZIKRÁT ADÓ
ELEKTROMOS KÉSZÜLÉKET, AZONNAL

SZELLŐZTESSEN

ÉS

ÉRTESÍTSE

A GÁZMŰVEKET

228 - 228

140 - 040

*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*

Gyártja:

SENIOR
VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

MIT TESZ A „SANSZ”

az Ön érdekében?

TISZTELT TÁRSKERESŐ!

Az általunk ajánlott társkeresési módszer szerint: 450 Ft befizetési díj ellenében egy éven át megküldjük Önnek mindazoknak a címét megbízóink közül, akik Önhöz hasonló társat keresnek. További egy éven át pedig címet már nem küldünk, de Önt ajánlani tudjuk más számára.

Természetesen csak megbízóink köréből tudunk társat ajánlani és előfordulhat, hogy akit Ön keres, a megbízáskor még nincs körünkben. A keresést azonban rendszeresen ismételjük, ezért nagy valószínűséggel megtaláljuk a később jelentkezők közül az Önnek megfelelő társat.

Nem vállalunk közvetítést azok számára, akiknek a személyi igazolványából házasságuk nincs kivezelve, még akkor sem, ha egyébként már elváltak!

Módszerünk előnyei:

nem kell olyan emberekkel megismerkednie, akik már eleve nem felelnek meg (az adatlapon jelzett) alapvető igényeinek,

időpazarlástól kíméljük meg,
közvetítési díjunk legolcsóbb az országban,
leghosszabb időtartamig keresünk,
nagy számú társkereső közül tudunk választani, mert közvetítünk az egész országban,

személyesen nem kell bennünket felkeresnie, elég, ha a nevét és címét közli. Kérésére díjmentes jelentkezési lapot küldünk.

Biztosítjuk, hogy a megbízást teljes titoktartással kezeljük, levélborítékunkon cégjelzést nem alkalmazunk.

Köszönjük érdeklődését!

Címünk:

„SANSZ” GMK. 1131 Budapest, Kedves u. 46.

Telefon: 298-839

VÁLASZTÉKOSABB FÜSZEREZÉS-

JOB B ÍZHATÁS 14 FÉLE FÜSZERKEVERÉKKEL

Grill, flekken, halízeseítő, vadhús olasz, kínai, saláta, vagdalthús, magyaros, pástétom, tojásétel, levesízeseítő, öt fűszer keveréke, provencei fűszerkeverék.

Két recept a sok közül:

MAGYAROS FÜSZERKEVERÉK

Magyaros tűzdeit sertésborda

Hozzávalók: 80 dkg sertésborda, fűstölt szalonna, magyaros fűszerkeverék, olaj vagy zsír a sűtéshez.

A sertésbordákat jól kiverjük és óvatosan megtűzdeitjük szalonnacsíkokkal. Megszórjuk magyaros fűszerkeverékkel, fóliába csomagoljuk, másnapig pihentetjük, majd kevés zsiradékon hirtelen kisűtjük. Sűlt burgonyával, vegyes nyári salátával vagy csalamádéval tálaljuk.

Sertéskaraj paraszatosan

Hozzávalók: 80 dkg sertéskaraj, 60 dkg vöröshagyma, magyaros fűszerkeverék, olaj vagy zsír.

A sertéskarajt kicsontozzuk, bedörzsöljük a magyaros fűszerkeverékkel, tepsibe vagy tűzálló tálba tesszük, olajjal vagy zsiradékkal meglocsoljuk, sűtőben megsűtjük. Időnként locsolgatjuk, kevés vizet öntünk alá. Ha a karaj félig megsűlt, a megtisztított burgonyát és hagymát négyfelé vágjuk és a hús mellé tesszük. Ha szükséges, még utánaízeseitjük a magyaros fűszerkeverékkel, saját levével időnként meglocsolva készre sűtjük. A húst felszeleteljük, a hagymával kevert burgonyával körítjük.

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

**FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !**

**BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !**

**USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !**

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

**2601 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY**

VÁLLALAT

ELEKTRONIKAI KERESKEDŐHÁZ-

A magyar elektronikai ipar
alkatrészellátására 1968-ban
létrehozott vállalat,

1987. január 1-től

**ELEKTRONIKAI
KERESKEDŐHÁZ-zá**
alakult.

Export és import tevékeny-
ségét ennek kapcsán kiterjesz-
tette és kész lebonyolítani a
magyar elektronikai és gépipar
bármely termékének értékesí-
tését, elsősorban konvertibilis
devizában fizető piacokon.

A korszerű kereskedelmi
irányzatnak megfelelően foglal-
kozik

- vegyesvállalatok alapítá-
sával,
- termelési kooperációk
szervezésével,
- bérmutkaügyletek lebo-
nyolításával,
- licenc és know-how szer-
ződések létrehozásával is.

Partnereinkkel tartós kapcsolat létrehozására törekszünk.

Kerese a kapcsolatot velünk!

ELEKTROMODUL

1390 Budapest, Postafiók 158

Telex: 22-5154

Telefon: (1) 495-340

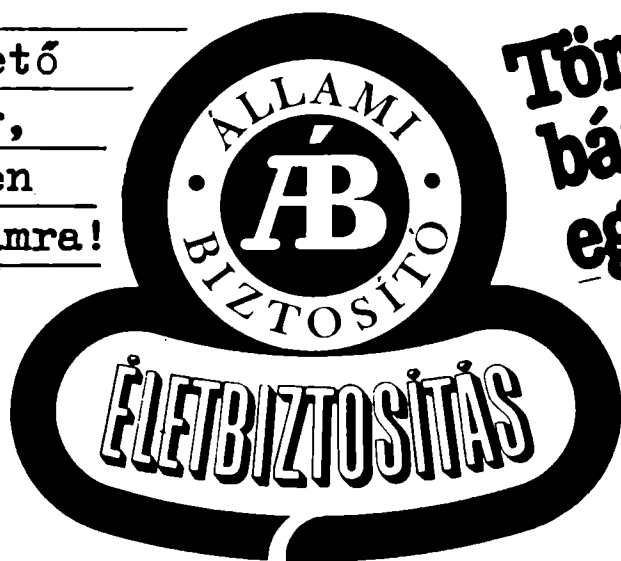
Az ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ új életbiztosítása
biztos anyagi bázisa lehet,

- ha dolgozni kezd . . .
- ha családalapításra gondol . . .
- ha lakásra gyűjt . . .
- ha gyerekeit támogatja . . .
- ha nyugdíjba megy . . .

Az a biztosítási forma, amely az Ön életében
bekövetkező változások szerint alakítható

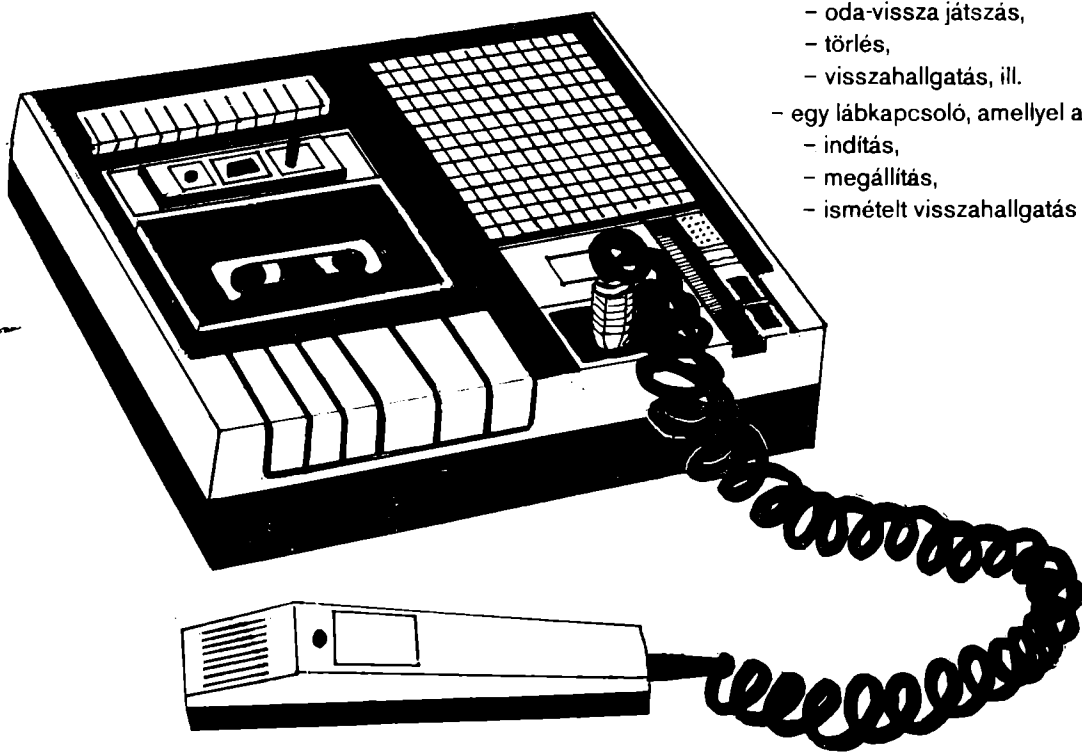
Megköthető
bármikor,
bármilyen
időtartamra!

**Történhet
bármikor,
egy biztos...^{ÁB}**

FIGYELEM!**A VAKOK MUNKÁJÁT,
TANULÁSÁT SEGÍTI A
DK 40 TÍPUSÚ DIKTAFON****TARTOZÉKAI:**

- kézikapcsolású mikrofon, amellyel
 - gyors szövegszerkesztés,
 - oda-vissza játszás,
 - törlés,
 - visszahallgatás, ill.
- egy lábkapcsoló, amellyel az
 - indítás,
 - megállítás,
 - ismételt visszahallgatás történhet.

Ára: 44588,- Ft.

**Kapcsolatfelvétel a BRG Kereskedelmi
Főosztályával a 803-535 telefonszámon
lehetséges.**

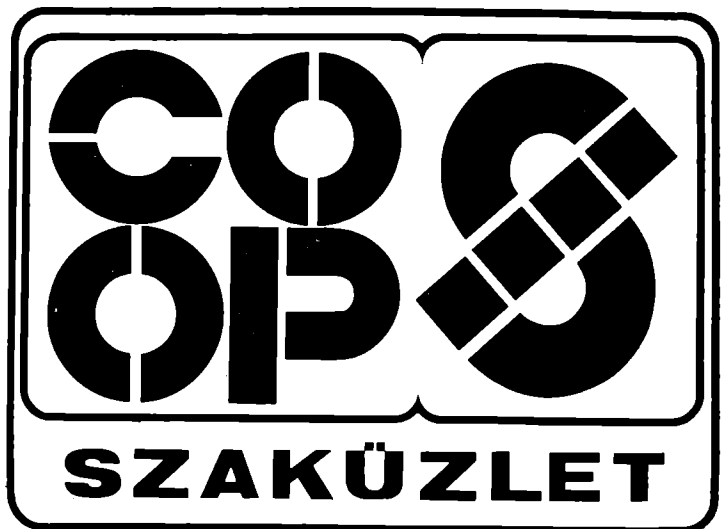
BÁRMERRE VISZ ÚTJA – KEZDJE A SKÁLÁNÁL!

A FOGYASZTÁSI
SZÖVETKEZETEK

SKÁLA-COOP

ÁRUHÁZAI ÉS

SZAKÜZLETEI

SZERTE AZ ORSZÁGBAN KÜLÖNLEGES
VÁLASZTÉKKAL, AZ ÉLELMISZER, RUHÁZATI
ÉS VEGYESIPARCIKKEK EGYEDI
ÁRUSKÁLÁJÁVAL VÁRJÁK KEDVES
VÁSÁRLÓIKAT

Tartalom:

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat
Barna Zoltán: Zenei rovat
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat
Seres Gáborné: Kulturális rovat
Kuminka Györgyné: Úttörő rovat
Kerekes Mária: Nők részére
Dr. Jáksó László: Politikai rovat
Kiss János: Egészségügyi rovat

		Oldal
<i>Dr. Bódi István:</i>	FŐTITKÁRI LÁTOGATÁS	1
<i>Bartha Zsuzsanna:</i>	A VIKINGEK FÜLDJÉN	2
<i>Gerdelics Ferenc—</i>	TUDÓSÍTÁS A VGYOSZ KÖZPONTI ELNÖKSÉGÉNEK	
<i>Barna Zoltán:</i>	1987. SZEPTEMBER 24-I ÜLÉSÉRŐL	6
<i>Juhász Mihályné:</i>	KIRÁNDULÁS A MÁTRÁBA	7
	SZERKESZTŐSÉGI CIKK	8
<i>Rácz Sándor—</i>		
<i>Szabó István:</i>	HONISMERETI KIRÁNDULÁSOK	9
	KITÜNTETÉS	9
<i>Szonda Klára:</i>	VIRÁGKARNEVÁL	9
	IRÁNYELVEK AZ 1987. ÉVI ŐSZI OKB	
	PROPAGANDA AKCIÓ VÉGREHAJTÁSÁHOZ	10
<i>Vasteleki Péter:</i>	KUTYATEREFERE	12
<i>Kiss János:</i>	MEGSZŰNŐ GYÓGYSZEREK	14
<i>Kerekes Mária:</i>	NÉMET KONYHA	16
<i>Szonja Kutsche:</i>	AZ ELOSZTÓHELYEN FEDEZTEM FEL	
	(FORDÍTOTTA: PÉLFI FERENC)	17
<i>Rácz J. Zoltán:</i>	AJÁNLÁS	
	MIT ÉR AZ EMBER?	17
<i>Aszódi László Antal:</i>	ERŐMŰVEK LÁZADÁSA (ELBESZÉLÉS)	18
<i>Tálosi Ferenc:</i>	III. CSÜRGÖLABDA EURÓPA-BAJNOKSÁG ANGLIÁBAN	19
	FELHÍVÁS	21
<i>Péró Gyöngyi:</i>	ZÁNKÁN NYARALTUNK	22
<i>Rigó Gabriella:</i>	NYÁRVÉGE KENESÉN	23
	HIRDETÉSEK	23

**A VAKOK ÉS GYENGENLÁTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA**
FŐSZERKESZTŐ: DR. JÁKSÓ LÁSZLÓ
FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FŐTITKÁR
SZERKESZTŐ: BARNA ZOLTÁN
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF
FOTÓ: HOLLÓSY ZOLTÁN
KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

70 6383 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor vezérigazgató
ISSN 0209—6765

